

Maakusi

Den sani fu Masaa Jesesi di Maakusi sikiifi

Wan wowtu a fesi

Da disi na di fu tu man di e sikiifi fu den sani di Masaa Jesesi waka du di a be e tan a goontapu ya ete. Da na a pisi buku ya den e kai, Maakusi. Bika ne en na a man di sikiifi a pisi buku ya. A wantu taa pisi fu Masaa Gadu Buku den e kai a man ya, Johanisi Maakusi. A man ya, a ná be wan fu den twalufu apaiti bosikopuman di be e waka a Masaa Jesesi baka ibii yuu. Ma a be de wan biibisama fu a ten fi en de.

Da den sani di Maakusi sikiifi, a sikiifi san taa sama be taigi en anga san enseefi be sabi. Bika di den bakaman fu Masaa Jesesi sete a wooko e tyai a mofu e paati a den kondee kondee, da Maakusi be de anga den a ini a wooko. Somen sama e si enke na Peitilisi taigi en somen fu den sani di a sikiifi. Bika ai kai Peitilisi nen tyai pi leisi a ini a buku ya.

Da den fo sama di sikiifi sani fu a libi fu Masaa Jesesi a goontapu ya, da son fu den sikiifi moo fini fini fu den sani di Masaa be e leli. Ma Maakusi sikiifi moo fini fu den sani di Masaa Jesesi du, fu libisama sa sabi taki Masaa Jesesi abi gaan kaakiti anga gaan taanga tuu.

Da den leliman e si enke Maakusi sikiifi a buku ya 70 yali baka di Masaa Jesesi be meke kon a goontapu. Da a sikiifi a buku ya gi den taa foluku di á de Dyusama, moomoo gi den biibisama fu Loma Foto fu gi den taanga sikin. Bika na a ten de, da lanti fu Loma be e feti anga den e kii somen biibisama.

*A bigin fu a Bun Nyunsu
fu Jesesi Kelestesi*

Mt 3:1,2; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28

¹ Disi na a bigin fu a Bun Nyunsu fu Jesesi Kelestesi, a Manpikin fu Masaa Gadu. ² Enke fa Jesaja, wan apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi a fositen taki:

“Mi Masaa Gadu ya o sende mi bosikopuman go a fesi, fi yu.

Da dati o seeka pasi gi yu.

³ Da a tongo fu wan bosikopuman o bali a ini a gaan sabana taki:

‘U seeka pasi gi a Masaa,

meke a pasi sa kon taampu letiopu tollo.’ ”

Johanisi e dopu sama

⁴ Da Johanisi a Dopuman de a ini a gaan sabana e bali den sama fu kon teke dopu, fu daai libi. Meke Masaa Gadu sa gi den paadon, fu takuudu anga ogii. ⁵ Hii Judeja anga ala sama fu Jelusalem kon a Johanisi. Da, te den begi Masaa Gadu paadon fu ala den takuudu anga ogii fu den, da Johanisi e dopu den a ini Joodani Liba. ⁶ Johanisi seefi, be wei koosi di be meke anga a uwii fu a meti di den e kai kameili. Da a be e wei wan banti, di meke anga meti buba ne en nekilasi. Da na makonkon anga bosu oniki na be en nyanyan. ⁷ Da a be e bali bosikopu taki: “Awan di o kon a mi baka, makiti bigi moo mi. Mi á dyendee sai, fu bendi losi en susu puu a futu gi en seefi. ⁸ Mi e dopu u anga wataa! Ma en dati o dopu sama anga a Apaiti Jeje.”

Johanisi dopu Masaa Jesesi

Mt 3:13-17; Lk 3:21,22

⁹ Da a seefi yuu de, ne Masaa Jesesi komoto a Nasaleti, na a pisiwataa fu Galileya kon, ne Johanisi dopu en a ini a Joodani Liba. ¹⁰ Da di Jesesi e komoto a ini a wataa, ne a si, tapu a den woluku piiti opo palan. Ne a si a Jeje fu Masaa

Gadu e kon ne en tapu enke wan doifi. ¹¹ Ne wan Tongo taki a tapu anda taki: “Yu na mi Manpikin di mi lobi. Mi hii ati e piisii anga yu.”

*Didibii tesi Masaa Jesesi
a ini a sabana*

Mt 4:1-11; Lk 4:1-13

¹² Da wanten wanten, di Masaa Jesesi dopu, ne a Jeje fu Masaa Gadu tyai en gwe a ini a gaan sabana. ¹³ Da, di Masaa Jesesi de a ini a sabana, ne saatan, a didibii kon. Ne a tesi en fotenti dei anga neti langa. Da, den ogii meti fu a sabana be de ape tu. Ma den Basiya fu Masaa Gadu Kondee*fi* be de anga Masaa Jesesi, e yeepi en.

*Masaa Jesesi kai den fosi
bakaman fi en*

Mt 4:12-22; Lk 4:14,15; 5:1-11

¹⁴ Da di den sooto Johanisi a Dopuman ne Masaa Jesesi daai go a Galileya, go e gi den sama a Bun Nyunsu. ¹⁵ A taki: “A yuu doo, di a Nyun Tii fu Masaa Gadu kon de koosube. Da daai libi, fu biibi a Bun Nyunsu fu Masaa Gadu.”

¹⁶ Da wan dei di Masaa Jesesi e waka pasa na a sikin liba fu a ze fu Galileya, ne a si tu man e towe seepi. Wan fu den man ya na Simon. Da a taawan ne en baala Andeleyasi. Da na sete seepi kisi fisi, na den wooko di den be e du kaba.

¹⁷ Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “U kon waka a mi baka! Mi sa leli u fa fu kisi libisama pe fu kisi fisi.” ¹⁸ Ne wanten wanten, den fika den seepi, ne den bigin waka a Masaa Jesesi baka.

¹⁹ Ne, di Masaa Jesesi waka go pikinso moo faawe, ne a si ete tu fisiman, Jakowbesi anga Johanisi, den tu manpikin fu Da Sebedi. Den be de a ini wan boto e seeka den seepi.

²⁰ Ne Masaa Jesesi kai den wanten fu den kon waka ne en baka. Ne den fika den dda, Da Sebedi anga den wookoman a ini a boto, ne den waka a Masaa Jesesi baka.

*Fa Masaa Jesesi makiti bigi**Lk 4:31-37*

²¹ Ne den gwe a Kafalnayemu. Ma namo, di a kina dei fu den Dyu doo, ne Masaa Jesesi go a ini wan fu den Dyu keliki. Ne a bigin leli den sama Gadu wowtu. ²² Da den sama foondoo, fu a fasi fa ai gi leli fu Masaa Gadu. Bika a á be e leli den enke fa den leliman fu Dyuweiti gwentu leli den. Ma a be e leli den, enke wan sama di sa sidon taki a Masaa Gadu peesi.

²³ Da a yuu de, da wan man be de a ini a keliki osu de anga wan takuu jeje ne en tapu. Ne a bali taki: ²⁴ “San wi anga yu abi, Jesesi fu Nasaleti? A kon i kon fu poli wi kaba a soso? Mi sabi sama a yu! Yu na a Apaiti Sama fu Masaa Gadu.”

²⁵ Ma Masaa Jesesi kaasi en taki: “Tapu mofu! Komoto ne en tapu wanten!” ²⁶ Ne a takuu jeje subi te en sikin e dansi. Ne a bali taanga komoto gwe.

²⁷ Ala sama fiya foondoo. Taawan e akisi taawan taki: “San a disu? Disu na wan nyun leli anga makiti fu Masaa Gadu! Ai kaasi den takuu jeje, da den e gwe tuu.” ²⁸ Da a sani di Masaa Jesesi du ya, paati na a hii pisiwataa fu Galileya.

*Masaa Jesesi deesi somen sama**Mt 8:14-17; Lk 4:38-41*

²⁹ Da, baka di den komoto na a keliki osu, ne den go wanten na a osu fu Simon anga Andeleyasi. Da Jakowbesi anga Johanisi go anga den tu. ³⁰ Da a main fu Simon de a bedi anga feba. Da di den doo na a osu, ne den taigi Masaa Jesesi fu a siki fi en. ³¹ Ne Masaa Jesesi waka go ne en. Ne a oli en ana yeepi en fu a opo sidon. Ne wanten wanten a mma kon bun kelle fu a feba. Ne a seeka sani gi den fu den nyan. ³² Ne di sapatu, di san go a ondoo, ne den tyai somen sikisama anga sama di be abi takuu jeje a den tapu,

kon a Masaa Jesesi. ³³ Da a hii foto ali kon na a osu doo mofu pe Jesesi be de. ³⁴ Ne Masaa Jesesi deesi somen sama di be abi ala sowtu siki. Da soseefi a yaki somen takuu jeje puu a sama tapu. Ma Masaa Jesesi á gi den pasi fu taki, bika den sabi sama ne en.

San Masaa Jesesi leli wantu sama?

Lk 4:42-44

³⁵ Mamanten fuuku, fosi san opo, ne Masaa Jesesi go a wan koo peesi, pe en wawan be sa de fu begi taki anga Masaa Gadu. ³⁶ Simon anga den taa bakaman e suku pe a de. ³⁷ Ne, di den fende en, ne den taigi en taki: “Ala sama e suku yu.”

³⁸ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “Meke u go a den taa kondee di de koosube ya. Mi mu paati a Bun Nyunsu fu Masaa Gadu anda tu. Bika na fu dati ede mi kon a goontapu.” ³⁹ Da na so Masaa Jesesi go paati a Bun Nyunsu fu Gadu a ini den keliki fu a hii pisiwataa fu Galileya. Da soseefi a yaki takuu jeje puu a sama tapu.

Masaa Jesesi deesi wan gwasiman

Mt 8:1-4; Lk 5:12-14

⁴⁰ Ne wan gwasiman kon a Masaa Jesesi. Ne a kai ne en kini tapu e begi Masaa Jesesi taki: “Masaa Jesesi! Mi sabi taki efi i wani i sa deesi, baa.”

⁴¹ Ne tyali fu a man kisi Masaa Jesesi. Ne a langa ana, ne a oli en. Ne a taigi en taki: “Mi wani! Kon bun!” ⁴² Ne wanten wanten, ne a man kon bun kelle. A gwasi siki komoto ne en sikin gwe fiyaa. ⁴³ Ne Masaa Jesesi sende a man ya gwe. Ne a bali en taanga taanga taki: ⁴⁴ “Yu á mu taigi ná wan sama a sani di pasa ya, ye! Ma pe fu dati, go a den hei apaiti begiman fu keliki, meke a si yu taki, i kon bun tuutuu. Tyai a paiman fu Gadu enke fa a weiti fu Mosesi e taki. Da den sama anda sa si taki i kon bun tuutuu.”

⁴⁵ Ma, di a man gwe, ne ai taki fa Masaa Jesesi deesi en. A paati a bosikopu na ala peesi te, Masaa Jesesi nen bali na ala peesi. Da winsi pe fu a kondee di Masaa Jesesi be go, sama be e kon ne en tyaipi. A dati meke a be e tan a peesi pe sama á be ipi. Ma toku seefi sama be e komoto na ala se e kon ne en.

2

Masaa Jesesi deesi wan siki sama

Mt 9:1-8; Lk 5:17-26

¹ Da wantu dei a baka, ne Masaa Jesesi daai kon baka a Kafalnayemu. A á de ape langa seefi fosi a hii foto yee taki a de ape. ² Da somen sama kon te, ná wan peesi be de a ini a osu moo. A doo mofu seefi fuu kwaa. A be e gi den sama a wowtu fu Masaa Gadu. ³ Ne fo man poti wan lanman a wan daagi tapu, tyai kon a Masaa Jesesi. ⁴ Ma fu di sama be ipi so, meke den á be poi doo. Ne den subi go na a osu tapu. Ne den booko wan olo na a osu tapu leti a pe Masaa Jesesi be taampu. Ne den saka a lanman anga a daagi pasa na a olo, go a Masaa Jesesi a doti anda. ⁵ Da, di Masaa Jesesi si a biibi fu den man ya, ne a taigi a man taki: “Mi mati, ná feele! Mi gi yu paadon fu ala yu takuudu anga ogii kaba.”

⁶ Da wantu leliman fu Dyuweiti be sidon e aliki en tu. Da di den yee Masaa Jesesi taki so, ne den taki a ini den ati taki: ⁷ “Fa a man ya e taki so wan sani? Ai oli Gadu a sipowtu! Bika ná wan sama di man fu gi libisama paadon fu takuudu anga ogii, boiti Masaa Gadu wawan.” ⁸ Ne wanten wanten, Masaa Jesesi sabi taki na so den e denki. Ne a akisi den taki: “Saide meke u e denki so du? ⁹ Fu taigi a lanman ya taki, a kisi paadon fi en takuudu anga ogii, efu fu taigi en taki: ‘Opo taampu! Teke i daagi waka go a osu!’ on di moo taanga? ¹⁰ Ma u mu sabi taki, a Manpikin di saka kon toon libisama ya abi makiti a goontapu, fu gi

sama paadon fu takuudu anga ogii.” Ne a daai, ne a taigi a lanman taki: ¹¹“Opo taampu! Teke i daagi waka go a osu!” ¹²Ne dyangalan! A man dyombo opo taampu, ne wanten a teke a daagi oli a ondoo ana, ne a waka gwe a osu. Ala sama e luku dunn. Den foondoo, te den e gafa Masaa Gadu taki: “Wi á si a sani ya wanten.”

*Masaa Jesesi kai Leifi
toonmi en bakaman
Mt 9:9-13; Lk 5:27-32*

¹³Masaa Jesesi go baka a wataa mofu na a ze. Ne tyaipi sama kon ne en. Ne a leli den Masaa Gadu wowtu. ¹⁴Ne di Masaa Jesesi komoto de e gwe, da a be e waka pasa wan pikin osu a sikin pasi, pe den Dyusama e go pai lantimoni. Ne a si wan pikin fu Alefeyosi, di den e kai Leifi*f2*, sidon sidon na a osu doo mofu e piki lantimoni gi lanti. Ne Masaa Jesesi kai en taki: “Kon waka a mi baka!” Ne wanten wanten Leifi opo, ne a waka a Masaa Jesesi baka.

¹⁵Ne moo lati, ne Leifi kai Masaa Jesesi anga den bakaman fi en go nyan ne en osu. Da somen mati fu Leifi di be e piki lantimoni anga sama di be abi polinen a kondee fosi den be kon waka a Masaa Jesesi baka, be sidon a tafaa e nyan anga Masaa Jesesi anga den bakaman fi en. ¹⁶We, ne di den leliman fu Dyuweiti anga den Faliseiman si taki anga a man di e piki lantimoni anga den polinen man a kondee, Masaa Jesesi sidon e nyan. Ne den akisi den bakaman fu Masaa Jesesi taki: “Saide meke ai nyan anga lantiman anga den ogiilibi sama de?”

¹⁷Ma di Masaa Jesesi yee den, ne a piki den anga wan ageisi toli taki: “Wan sama di e siki anga wan sama di ná siki, on di fu den abi dataa fanowdu? Na sama di e siki! Bika, dataa de gi sikiman. Mi á kon fu kai den bunbun sama, ma mi kon fu kai den sama di sabi taki, den libi á bun.”

*Saide Masaa Jesesi anga den bakaman
fi en ná tan anga angii fu begi?*

Mt 9:14-17; Lk 5:33-39

¹⁸ Ma namo, da den bakaman fu Johanisi anga den Faliseiman be abi ten di den be e de sondee nyan fu begi. Ne wan dei, ne wan duupu sama kon a Masaa Jesesi, ne den akisi en taki: “Masaa Jesesi, saide meke den bakaman fi yu ná abi ten di den e tan sondee nyan fu begi, enke den bakaman fu Johanisi anga den bakaman fu den Faliseiman?”

¹⁹ Ne Masaa Jesesi piki den anga wan ageisi toli taki: “Fa mi anga den bakaman fu mi de ya, da a de leti enke te wan man toow anga wan uman. Di a man toow, ne a kai somen sama fu kon meke piisii anga en. Da solanga a toowman de na a fesa anga den, da den ná o tan anga angii fu begi, ma na soso nyan meke piisii namo den o de. ²⁰ Ma a yuu o kon di den o tyai a toowman puu a den de. Da den sa abi ten di den o go e de anga angii fu begi Masaa Gadu.”

²¹ Ne Masaa Jesesi taigi den baka taki: “Ná wan sama di e teke wan nyun pisi koosi fu nai wan kaasi koosi di piiti. Bika efi i lapu a gaandi koosi anga wan nyunyun pisi, da te i wasi en, da a nyunyun pisi koosi o ali piiti wan pisi fu a gaandi koosi, da a olo o moo bigi. ²² Da na soseefi tu, sama ná poti nyun meke win go a ini gaandi meti buba saka. Efu den poti en, da a win o basi a saka. Da ala den tu, a win anga a saka o poli. A dati meke, nyunyun win meke fu poti a ini nyunyun saka, di á poi basi lasi en.”

*Sama na basi fu a kina dei
fu den Dyu?*

Mt 12:1-8; Lk 6:1-5

²³ Da na a kina dei fu den Dyu, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en e waka pasa a ini wan goon. Ne den bakaman fi en e booko den ede fu wan sani gei kalu, di den

sama paandi a ini a goon, e pii e nyan. ²⁴Ne den Faliseiman di si akisi en taki: “Luku de! Saide meke den bakaman fi yu e du sani di sama á mu du a kina dei? Yu ná si taki na Gadu weiti den e poli, no?”

²⁵Ne Masaa Jesesi piki den taki: “U á leisi a Masaa Gadu Buku san Kownu Dafeti be du di a be de a nowtu, di angii be kii en anga den man fi en, no? ²⁶U á leisi fa a be go a ini a Mama Keliki fu Masaa Gadu, na a ten di Abiyatali be de a moo hei begiman fu Dyu, no? A go, ne a teke a beelee di den poti a Gadu fesi, ne a nyan. A weiti á be e gi en pasi fu nyan a beelee de. Na den begiman fu keliki namo be sa nyanmi en. Da u á leisi, fa a be gi den bakaman fi en fu den nyan tu, no? ²⁷Da u meke mi taigi u. A kina dei be meke gi libisama, ma a ná libisama be meke gi kina dei. ²⁸Bika a Manpikin di saka kon toon libisama ya, na a gaan Masaa fu a kina dei.”

3

*Masaa Jesesi deesi wan man a
wan kina dei*

Mt 12:9-14; Lk 6:6-11

¹Masaa Jesesi go a ini wan Dyu keliki baka. Ma, da wan man be de ape, di be siki ne en ana te a be dee fika kamboo. ²Da den sama be de koosube e luku Masaa Jesesi. Den be e luku fu si efu a be o deesi a man na a kina dei ya, fu den be fende en go kaagi taki ai du sani di á bun. ³We, na so Masaa Jesesi taigi a man di be siki ne ana taki: “Opo taampu a fesi fu ala sama ya.” ⁴Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “San Gadu Buku taki fu a kina dei? U mu du bun efu u mu du ogii? Fu deesi wan sama fu a kon bun baka efu fika en fu dede?” Ma ala den sama de pii. Ná wan fu den piki en. ⁵Ne Masaa Jesesi luku den anga atiboon. Ma soseefi a ati en tu, fu di a si taki den sama taanga den ati gi Masaa Gadu te, tyali fu taa sama ná kisi den moo. Ne Masaa Jesesi taigi a

man taki: “Langa i ana!” Ne a man langa en ana. Ne a ana kon bun kelle baka. ⁶ Ne den Faliseiman gwe komoto na a keliki. Da den anga den bakaman fu Kownu Helowdesi meke mofu luku fa den sa fende wan Masaa Jesesi kii.

Masaa Jesesi deesi somen sama

Lk 6:17-19

⁷⁻⁸ Ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en go a wataa mofu, na a ze fu Galileya. Da somen sama fu Galileya anga Judeja anga Jelusalem, Idumeya anga den kondee na abaase fu a Joodani Liba anga a pisiwataa fu Tilosi anga Sidon kon e waka ne en baka. Den be kon ne en fu di den be yee fu ala den sani di a be e du. ⁹ Ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en taki: “U seeka wan boto gi mi, fu den sama á toto kon banda mi.” ¹⁰ Da Masaa Jesesi deesi somen sama te, ala sama di be abi wan siki be e toto kon, soso fu oli en namo. ¹¹ Da a yuu de, te den sama di wan takuu jeje be de a den tapu be si Masaa Jesesi, da den be e kai a doti ne en fesi e bali taki: “Yu na a Manpikin fu Masaa Gadu!” ¹² Ma, te den takuu jeje be e bali so, da Masaa Jesesi be e kaasi den fu den á taki sama ne en.

Masaa Jesesi teke twalufu man

fi en bakaman

Mt 10:1-4; Lk 6:12-16

¹³ Ne Masaa Jesesi go a wan mongo tapu. Ne a kai den sama di a wani kon ne en. Ne den kon ne en. ¹⁴ Ne a teke twalufu man puu a den mindii. Da na den twalufu man ya a kai aposteli*^{f3}* tu. Da den be o de anga en na ala pe a be e go. Ne a sende den twalufu man ya, go a den kondee kondee fu go paati a Bun Nyunsu fu Masaa Gadu. ¹⁵ Da a be gi den a makiti tu fu yaki takuu jeje puu a sama tapu. ¹⁶ Da na den twalufu man ya a be teke puu a den taawan mindii:
Simon

di Masaa Jesesi be kai Peitilisi

¹⁷ Jakowbesi, anga en baala

Johanisi

den tu manpikin fu Da Sebedi. Da Masaa Jesesi be gi
den a nen fu Bowanegesi, dati wani taki, Pikin fu
Donduu.

¹⁸ Andeleyasi

Filipi

Baatomeyosi

Tadeyesi

Mateyesi

Jakowbesi

a manpikin fu Alefeyosi

Tadeyesi

Simon Selotu*f4*

¹⁹ Judasi Iskaliyotu,

di seli Masaa Jesesi, meke den kii en.

*Fa den kosi Masaa Jesesi taki ai
wooko anga didibii*

Mt 12:12-32; Lk 11:14-23; 12:10

²⁰ Ne bakadati, ne Masaa Jesesi go a wan osu. Da sama
kon fuu a osu fu Masaa Jesesi, te en anga den bakaman fi
en á be poi nyan. ²¹ Da di den sama fu Masaa Jesesi yee a
sani ya, ne den go fu go teke en puu de. Den taki: “A á sabi
san ai du moo.”

²² Da den leliman fu Dyuweiti di be komoto a Jelusalem
Foto kon de taki: “Belisebulu, a basi fu didibii, de ne en
tapu! Na Belisebulu e gi en a taanga fu puu takuu jeje a
sama tapu.”

²³ Ma namo, Masaa Jesesi kai den kon makandii. Ne a gi
den wan ageisi toli. A taki: “Fa didibii sa puu didibii a wan
peesii? ²⁴ Efu wan kownu fu kondée opo e feti anga enseefi,
da a kondée de, a ná booko a o booko, no? ²⁵ Da, soseefi a
de anga wan osu tu. Efu den sama e libi fanya fanya anga

feyanti fasi anga denseefi, sowan osu musu booko. ²⁶ Da efu saatan paati paati e feti anga enseefi, da na a kaba pisi fi en a doo, bika a o booko kaba a soso. ²⁷ Ná wan sama o poi go a ini a osu fu wan gaan taanga man go teke en gudu. Efu a wani go, da a mu kisi a gaan taanga man tei banda fosi. Da, te a tei en banda so kaba, da a sa go a ini a taanga man osu, go teke en gudu. ²⁸ Da fu tuutuu mi e taigi u taki, Masaa Gadu sa gi sama paadon. Awinsi sowtu ogii a du efu awinsi fa a kosi Masaa Gadu. ²⁹ Ma awinsi sama na yu, efi i kosi a Jeje fu Masaa Gadu, taki ogii fi en, da noiti noiti Masaa Gadu o gi i paadon fu dati.” ³⁰ Da na so Masaa Jesesi piki den sama, fu di den be taki na Belisebulu, a basi fu didibii, de ne en tapu.

Sama na Masaa Jesesi famii?

Mt 12:46-50; Lk 8:19-21

³¹ We, ne Masaa Jesesi mma anga den baala fi en doo na a osu pe a de. Den taampu a doose, ne den sende bosikopu gi en fu a kon a den. ³² Ne den sama di be sidon lontu Masaa Jesesi taigi en taki: “Masaa Jesesi, i mma anga den baala fi yu de a doose. Den e kai yu.” ³³ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “A bun! Ma sama na mi mma? Sama na mi baala?” ³⁴ Ne a luku den sama di be sidon lontu en, ne a taki: “Luku mi mma anga mi baala ya. ³⁵ Ala sama di e du san Masaa Gadu wani, na den na mi baala anga mi sisa anga mi mma.”

4

A toli fu a paandi goonman

Mt 13:1-9; Lk 8:4-18

¹ Da, Jesesi de na a ze fu Galileya e leli den sama baka. Da somen sama kon ne en. Ne Masaa Jesesi go a ini wan boto, ne a sidon. Ma ala den taa sama be de a soo a wataa mofu.

² Da, ai gi den ageisi toli fu leli den somen sani. Da, di ai leli

den, ne a taigi den taki: ³“U aliki! Wan dei, da wan paandi goonman be go tyatya wan sii fi en, fu goo. ⁴Da, di a tyatya a sii, ne wantu kai a sikin pasi. Ne foo fee kon, ne den nyan ala. ⁵Da, wantu taa sii kai a siton ini, a pe doti á be de ipi. Da den sii ya goo esi esi, bika a doti á be dipi. ⁶Da, di a san opo, ne a boon den kii. Bika den ná abi ná wan lutu, fu di a doti á be dipi sai. ⁷Wantu taa sii kai a maka ini. Ne den maka goo banda den kii. Den á meke nyanyan. ⁸Ma, taa sii kai a bun doti, ne den goo moi. Den meke nyanyan bun. Son fu den meke diitenti toon moo enke san di a be paandi. Taawan meke sigisitenti toon moo enke san a be paandi. Taawan baka meke wan ondoo toon moo enke san a be paandi.” ⁹Ne a taigi den taki: “Meke sama di abi yesi fu yee, da meke a yee san mi taki ya.”

*Masaa Jesesi puu a toli fu a
goonman gi den bakaman fi en*

Mt 13:10-23; Lk 8:9-15

¹⁰Da, di Masaa Jesesi anga den twalufu bakaman fi en anga wantu taa sama di be e waka ne en baka wawan be de, ne den akisi en taki: “Masaa Jesesi, san wani taki a toli di i be leli den sama de?”

¹¹Ne Masaa Jesesi piki den taki: “U di e waka a Masaa Gadu pasi, kon sabi somen kibii toli fu a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Ma den sama di á de a Masaa Gadu pasi, na ageisi toli fasi mi e gi den en. Bika,

¹²‘Den e luku anga opo opo ain, ma den náí si.

Den e yee anga kiinkiin yesi, ma den náí fusutan san den e yee.

Da noiti den daai den libi kon a mi.

A dati meke noiti den fende paadon fu den takuudu anga ogii fu den.’ ”

¹³Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “U á fusutan a toli, no? Da, fa u o du fusutan den taa toli di mi o teke gi den sama

fu leli den sani?” ¹⁴ Ne a puu en gi den taki: “A goonman, di be e tyatya a sii, dati na a sama di e paati a wowtu fu Masaa Gadu. ¹⁵ Da somen sama de enke sii di kai a sikin pasi. Solanga den yee a wowtu fu Masaa Gadu, da a didibii e kon, da a piki a wowtu di paandi a ini en ati ini puu wanten wanten. ¹⁶ Somen sama de enke sii di paandi a wan pisi doti di abi tyaipi siton. Solanga den yee a wowtu fu Masaa Gadu, den e teke en wanten wanten anga gaan piisii. ¹⁷ Ma ná wan lutu di den e meke. Den e de namo fu wan satu pisiten. Bika, te nowtu anga pina kon a den tapu fu a wowtu ede, da wanten den e daai fika a biibi. ¹⁸ Taa sama de enke sii, di paandi a ini maka. Den e yee a wowtu, ¹⁹ ma den booko fu a libi anga a feti fu fende tyaipi gudu anga taa sani a goontapu anga a lobi fu goontapu sani seefi, e tyoko a wowtu a ini den ati ini kii, meke a á poi meke nyanyan. ²⁰ Ma taawan de enke sii, di kai a bunbun doti. Den e yee a wowtu. Den e teke en. Da, den e meke tyaipi tyaipi nyanyan. Son e meke diitenti, sigisitenti anga wan ondoo toon fu san di den be paandi.”

A toli fu a lampu

Lk 8:16-18

²¹ Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Te i leti wan lampu a ini wan osu, yu ná toosi en go a kama ondoo efu teke boketi tapu en. Nono! Yu o poti en a tapu, efuso yu o oli en hei fu a sa leti kiin peesi. ²² Da, ná wan sani de kibii, di ná o kon a kiin fu sama sabi. ²³ Meke sama di abi yesi fu yee, yee san mi taki ya!”

²⁴ Ne Masaa Jesesi taigi den go doo taki: “Na fa u e aliki den sani di u e yee, na so u o fusutan den tu fu teke koni. Bika a de leti enke wan nongo di taki: ‘Fa yu e maiki sani gi sama, na so sama o maiki sani gi yu baka.’ Da moo ipi seefi yu o kisi a tapu. ²⁵ Bika, a sama di fende wan pikinso koni nownow, ne a wooko anga en, a sa fende moo ipi. Ma, a

sama, di ná o wooko anga a pikinso koni di a abi nownow, a sa lasi ala san a be abi.”

*Fa den sama di de na a Nyun Tii
fu Masaa Gadu de*

²⁶ Masaa Jesesi taigi den taki: “A Nyun Tii fu Masaa Gadu de enke, te wan goonman, go a goon wan dei, go paandi sii. Di a paandi den sii, te a kaba, ne a go fi en a kondee baka. ²⁷ Ne a de fi en a kondee. Neti ai siibi, dei ten a de fi en anga ain. Ma a sii goo sondee fu a man sabi fa a du goo. ²⁸ Ma, namo baka wan pisiten, ne den sii goo. Den booko ain kon a tapu doti, ne den goo, te puu boomiki meke nyanyan. ²⁹ Da, wanten wanten, di a sii meke nyanyan lepi, ne a goonman teke en babun nefi, ne a go koti den. Bika, a yuu fu koti den sii ya, be doo kaba.”

Wan ageisi toli

Mt 13:31,32; Lk 13:18,19

³⁰ Ne, Masaa Jesesi akisi den baka taki: “Sowtu ageisi toli mi sa teke soi u, fu u sa sabi fa a Nyun Tii fu Masaa Gadu de, moo? ³¹ We, meke u taki: A de enke wan sii den e kai mosite. A sii ya na wan pikintoin sii. ³² Ma, te den paandi en, te a goo, da ai bigi moo ala den taa sani di den paandi a ini a goon. Den ana fi en e bigi paati, te den foo e meke nesi e teke koo a den.”

³³ Da, te Masaa Jesesi be e gi den sama Gadu wowtu, da a be lobi teke den sowtu toli ya gi den sama. Da na a fasi ya, den be sa fusutan san a be wani leli den. ³⁴ Da a á be e taki anga den sondee fu gi den, den sowtu toli ya. Ma, te en anga den bakaman fi en wawan be de, da a be e puu ala sani gi den fini fini.

*Masaa Jesesi kaasi a winta anga
a wataa fu tan pii*

Mt 8:23-27; Lk 8:22-25

³⁵ Da, di sapaten doo, ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en taki: “U kon meke u abaa go na abaase.” ³⁶ Ne den fika den somen sama wawan a baka, ne den go a boto anga Masaa Jesesi e go na abaase. Da, wantu taa boto be e koti abaa anga en tu. ³⁷ Ma namo, wan gaan winta kisi den a pasi. Da a wataa be seke, meke gaan paana e wasi kon a ini a boto te. A boto fuu kwaa, pikinmoo den sungu.

³⁸ Ma Masaa Jesesi be didon a bakase fu a boto, poti ede a wan kunsu e siibi. Ne den bakaman fi en weki en taki: “Mesiti! I á si taki, wi o dede kaba a soso, no? I ná abi toobi seefi taki, wi o dede, no?”

³⁹ Ne Masaa Jesesi opo, ne a kaasi a winta fu tan pii. Ne a taigi a ze taki: “Kaba! Tan pii!” Ne a winta tan pii. A ze seefi koo pii tu. A winta náí wai taanga moo, a ze náí seke moo. ⁴⁰ Ne Masaa Jesesi akisi den bakaman fi en taki: “Saide meke u feelee so? U á poti fitoow a mi ete, no?”

⁴¹ Ne den bakaman fu Masaa Jesesi feelee, te den e akisi denseefi taki: “Sama na a sama ya seefi? A winta anga a ze seefi e teke en taki!”

5

*Masaa Jesesi puu somen takuu jeje
a sama tapu*

Mt 8:28-34; Lk 8:26-39

¹ We, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en go doo na abaase fu a ze fu Galileya. Ne den poti boto na a pisiwataa fu den Gelaseini sama. ² Fa i si Masaa Jesesi komoto a soo, ne wan man lon kon ne en. Wan takuu jeje be de na a man ya tapu. ³ Da na den siton geebi mindii a man ya be e tan. A be taanga te, ná wan sama be poi kisi en tei moo. Ketu seefi á be poi ketu en. ⁴ Na onmen leisi den bui en ana anga en futu anga ketu, ma a booko den ketu enke lawlaw sani. Ná wan sama di be poi oli en. ⁵ Dei anga neti a man ya be

de a ini a belipe anga den mongo mindii e waka e bali gaan balibali e naki enseefi koti anga siton.

⁶ Da, a man de, te a faawe si Masaa Jesesi, ne a go ne en. Ne a sutu kini a doti, a Masaa Jesesi fesi. ⁷ Ne a bali taki: “San mi anga yu abi nownow kaba, Jesesi, Pikin fu a moo Hei Gadu? Mi teke Gadu nen begi yu, ná sitaafu mi, baa!” ⁸ Da, na fu di Masaa Jesesi be kaasi a takuu jeje, fu a gwe komoto na a man tapu wanten wanten, meke a be e bali so.

⁹ Ne Masaa Jesesi akisi en taki: “Fa den e kai yu nen?”

Ne a takuu jeje piki taki: “Na mi den e kai Hipiman, bika u de ya anga tyaipi man.” ¹⁰ Ne, den begi Masaa Jesesi taki: “Gaantangi, ná yaki u puu na a pisiwataa ya, baa!” ¹¹ Da, somen somen agu be de a wan mongo koosube de, e suku sani fu nyan. ¹² Ne den takuu jeje begi Masaa Jesesi taki: “Te i puu wi na a sama ya, sende u go a ini den agu, baa!” ¹³ Ne Masaa Jesesi meke den go. Den takuu jeje komoto na man, ne den go a ini den agu. Ne wanten wanten, ne ala den tu dunsu agu lon saka a mongo hullu, te a ze dubuu. Ná wan di komoto moo. Ala fiya dede.

¹⁴ Ne, den sama di be e luku den agu si san pasa, ne den lon gwe. Ne den paati a mofu na a hii kondee anga a pisiwataa de, fu san pasa. Da, na so den sama komoto kon luku san pasa. ¹⁵ Da, di den doo Masaa Jesesi, ne den si a man, di den tyaipi takuu jeje be de ne en tapu. A sidon de pii, wei koosi moi, de fi en anga en bunbun fusutan baka. Da, den sama feele fu san den si ya. ¹⁶ Den sama di be si, taigi sama san den si pasa anga a man, di den takuu jeje be de ne en tapu anga den agu. ¹⁷ Ne, di den sama yee so, ne den bigin begi Masaa Jesesi gaantangi fu a komoto a den kondee de gwe.

¹⁸ Ne, fa i si Masaa Jesesi go a boto baka, ne a man, di den takuu jeje be de ne en tapu begi en taki: “Meke mi go

anga yu, baa?” ¹⁹ Ma, Masaa Jesesi á gi pasi fu dati. Pe fu dati, ne a taigi a man taki: “Nono! Go a osu a den sama fi yu, da taigi den san Masaa du gi yu, anga fa a be abi tyali ati fi yu.” ²⁰ Ne a man go. Ne ai paati a mofu fu san di Masaa Jesesi du gi en na a hii pisi kondee di den e kai Dekapolisi*f5*. Da ala sama be e foondoo fu a sani ya.

Masaa Jesesi deesi tu umanpikin

Mt 9:18-26; Lk 8:40-56

²¹ Ne Masaa Jesesi abaa a ze fu Galileya baka go na abaase. Da somen sama kon ne en a wataa mofu te a ipi. ²² Wan man den e kai Yailesi seefi kon a Masaa Jesesi tu. Di a si Masaa Jesesi, ne, wanten a sutu kini a doti ne en fesi. Yailesi na be wan fu den edeman fu Dyu keliki. ²³ Ne a begi Masaa Jesesi taki: “Masaa Jesesi! Wan pikin umanpikin fu mi e dede, baa. Gaantangi, kon poti yu ana ne en tapu, gi mi baa, fu a kon bun baka, da a o libi!”

²⁴ Ne Masaa Jesesi e go anga en. Da, somen sama be e kon a Masaa Jesesi baka. Den be e toto fu ala se e kon ne en. ²⁵ Ma, wan uman be de a ini den somen sama de di be abi wan lasi buulu siki. Twalufu yali kaba, di a be kisi en, sondee fu koti. ²⁶ Anga ala fa a uman ya, be pai anga ala a moni di a be abi fu suku yeepi a somen somen dataa, toku a á be poi fende yeepi. Pe fu dati, ne na moo a siki be e moo ogii. ²⁷ Ma fanafu di a uman ya yee den sani di Masaa Jesesi e du, ne a waka ne en baka a ini den somen sama, ne a oli en koosi. ²⁸ Bika a be e taki a ini enseefi taki: “Efu mi sa lobi ana ne en koosi namo, mi sa kon bun.” ²⁹ Ne wanten, a buulu koti. Ne a fii a ini en sikin taki, a kon bun fu den pina fu ala den yali. ³⁰ Ne a seefi yuu de, ne Masaa Jesesi fii kaakiti e komoto ne en sikin go deesi wan sama. Ne a daai a ini den somen sama, ne a akisi taki: “Sama meli mi koosi?”

³¹ Ne, den bakaman fi en taigi en taki: “Masaa Jesesi, fa i sa akisi sama meli yu? Luku onmen sama e toto yu fu ala se ya.”

³² Ma, ai daai e luku fu si a sama di meli en. ³³ Ne a uman kon a fesi anga ala feele anga dansi sikin. Bika a sabi san pasa anga en seefi. Ne a saka kini a Masaa Jesesi fesi, ne a taigi en pilisisi ala san pasa anga en, di a oli en.

³⁴ Ne, Masaa Jesesi taigi en taki: “Uman! A biibi fi yu yeepi yu fi i kon bun baka. Go baka a osu anga koo ati! A gaan pina siki wai pasa gwe.”

³⁵ Da, a ten di Masaa Jesesi e taki anga a uman ya ete, ne wantu sama komoto a Yailesi osu tyai mofu kon. Den taigi Yailesi taki: “A pikin umanpikin fi yu dede. A á de fi i muliki a mesiti fu a go anda moo.”

³⁶ Ma, Masaa Jesesi yee, di den gi Yailesi a bosikopu. Ne a taigi Yailesi taki: “Ná feele! Ma biibi namo.” ³⁷ Ma, boiti Peitilisi anga Jakowbesi anga Johanisi, da Masaa Jesesi á meke ná wan sama go anga en moo a Yailesi osu. ³⁸ Da, di den doo Yailesi osu, ne Masaa Jesesi si soso kee anga balibali de. Sama e kee e bali, te ná sipowtu. ³⁹ Ne, di Masaa Jesesi go a ini a osu, ne a akisi den taki: “Saide meke u e kee e bali so du? A pikin á dede! Na siibi namo ai siibi!”

⁴⁰ Ne, den sama kii en anga lafu. Ma, Masaa Jesesi poti ala den fiya a doo. Ne, a teke a dda anga a mma fu a pikin anga den dii bakaman fi en, ne den go a pe a pikin de.

⁴¹ Ne Masaa Jesesi oli a pikin ana, ne a taigi en taki: “*Talita kumi!*” Dati wani taki: “Pikin umanpikin, mi e taigi yu, opo taampu!”

⁴² Ne wanten wanten, ne a pikin umanpikin opo, ne a bigin e waka e lontu a ini a osu. Da a pikin abi twalufu yali kaba. Da a sani, di pasa ya bigi gi den sama, te ná sipowtu.

⁴³ Ne, Masaa Jesesi bali den taanga taanga fu den á meke

ná wan sama sabi san pasa de. Soseefi tu a taigi den fu den gi a pikin sani fu nyan.

6

*Den sama fu Nasaleti poti
Masaa Jesesi a wanse*

Mt 13:53-58; Lk 4:16-30

¹ Masaa Jesesi komoto de, ne a go ne en eigi kondee. Da den bakaman fi en go anga en tu. ² Ne, di a kina dei fu den Dyu doo, ne a bigin fu leli sama Masaa Gadu wowtu a ini a Dyu keliki. Somen sama, di yee en, foondoo, te den e akisi taki: “Pe a man ya komoto, a anga den sani di ai leli de? Pe a fende a koni de? Sama gi en a kaakiti fu ai du den gaan foondoo wooko di wi yee ai du?” ³ A ná a tembeeman de ya, no? A ná a pikin fu Maliya, no? U sabi den baala fi en bunbun, Jakowbesi, Jowsef, Judasi anga Simon. A ná wi anga den sisa fi en e tan a Nasaleti ya, no?” Da na so den teke en fu ogii. Den ná abi bisi anga en.

⁴ Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Ala sama fu goontapu e lesipeki wan apaiti takiman fu Masaa Gadu, ma den sama fi en eigi kondee seefi, en eigi famii anga den sama fi en eigi osu ini, ná lesipeki en.” ⁵ A á be poi du ná wan foondoo sani de, boiti taki a poti ana a wantu sikiman tapu deesi den. ⁶ Da, a be foondoo Masaa Jesesi, fu di den sama fi en eigi kondee á be wani poti biibi ne en. Ne a komoto de go a wantu taa kondee na a seefi pisiwataa de, go e leli sama Masaa Gadu wowtu.

*Masaa Jesesi sende den bakaman
fi en go a den kondee kondee*

Mt 10:1,5-15; Lk 9:1-6

⁷ Ne wan dei, ne a kai den twalufu apaiti bosikopuman fi en kon, ne a sende den, tu tu man, fu den go a den kondee kondee go paati Masaa Gadu wowtu. Ne a taigi den taki:

“U go! Mi gi u taanga fu u puu takuu jeje a sama tapu. ⁸Ma, te u e go, u á mu tyai ná wan enkii taa sani moo enke wan waka tiki namo a u ana. U á mu tyai beele. U á lai tasi tyai. ⁹U á mu tyai taa susu anga koosi. Den di u wei de sai kaba.” ¹⁰Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Di u o go, te u go a wan osu, da u mu tan de, te enke u kaba fu gwe baka. ¹¹Da, te u doo wan peesi pe sama á wani teke u a den osu efu aliki a bosikopu di u e tyai. Da u mu gwe. Ma fosi u gwe, da u mu naki u futu puu a santi meke den sabi taki den be fende a okasi fu aliki a Bun Nyunsu fu mi. Da a fika gi den.”

¹²Da, na so den bakaman fu Masaa Jesesi gwe. Ne den go a den kondee kondee go e bali den sama taki, meke den daai libi. ¹³Da, den yaki somen takuu jeje puu a sama tapu. Soseefi den lobi oli a somen sikisama sikin deesi den kon bun baka.

San pasa anga Johanisi a Dopuman?

Mt 14:1-12; Lk 9:7-9

¹⁴Da Kownu Helowdesi seefi yee fu den sani di Masaa Jesesi e du. Bika Masaa Jesesi nen be bali na ala peesi. Son sama taki: “Johanisi a Dopuman weki komoto a dede kon a libi baka. A dati meke a abi a kaakiti fu du den gaan foondoo foondoo sani ya.” ¹⁵Taawan taki: “Na Eliya! Ne en de ya.” Taawan taki: “Na wan apaiti takiman fu Masaa Gadu, enke wan fu den fositen apaiti takiman.”

¹⁶Ma, di Kownu Helowdesi seefi yee a sani ya, ne a taki: “Na Johanisi di mi be meke den kii, ne weki komoto a dede tuu.” ¹⁷Bika, Kownu Helowdesi be meke den kisi Johanisi tei poti a dunguu osu. Da, na fu Helowdiya ede meke a du dati. Bika a be libi anga Helowdiya. Helowdiya na be a uman fu Filipi, a baala fu Helowdesi. ¹⁸Da Johanisi be e bali Helowdesi taki, a á bun fu a teke a uman fi en baala libi. ¹⁹Da, di Helowdiya yee taki na so Johanisi bali Kownu

Helowdesi, ne wan takuu atiboon teke en. A be wani kii Johanisi wanten wanten. Ma den á gi en pasi fu du dati, ²⁰ bika Kownu Helowdesi be sabi taki Johanisi na be wan sama, di e libi letiopu fasi gi Masaa Gadu. Da a be e feele en. A dati meke a teke Johanisi poti a wan peesi pe sama á be sa fende en kii. Te a be e taki anga Johanisi, en konsensi be e fonmi en, ma toku, a be lobi aliki Johanisi.

²¹ Na so den de, te wan dei, ne Helowdiya fende pasi fu kii Johanisi. Bika wan dei, Helowdesi oli wan gaan fuuyali piisii fi en a ini en paleisi. Da a be kai ala den sama di e wooko ne en ondoo, den edeman fu suudati den hei hei man fu Galileya. ²² Ma namo, di den de na fesa, te wan pisi, ne a pikin umanpikin fu Helowdiya kon a pe Helowdesi anga ala den taa sama sidon. Ne a dansi de walla. Da fa a dansi so, a switi gi Kownu Helowdesi anga den taa man te, ná sipowtu. Ne Kownu Helowdesi taigi a pikin taki: “Mama! Akisi mi san i wani! Mi sa gi yu en.” ²³ Ne Helowdesi taigi en go doo taki: “Mi e sweli taki, ibii sani di i akisi mi, mi o gi yu en. Efu na afu fu a kondee di mi e tii enke kownu ya seefi i wani, mi o gi yu en.”

²⁴ Ne a pikin umanpikin go a doose ne en mma. Ne a akisi en taki: “Mi mma, san mi mu akisi en?”

Ne Helowdiya taigi en taki: “Piki Kownu taki i wani a ede fu Johanisi a Dopuman.”

²⁵ Di en mma taigi en so, ne wanten wanten a lon go baka a Kownu Helowdesi baka. Ne a taigi en taki: “Mi wani i gi mi a ede fu Johanisi a Dopuman nownow de a ini wan gaan teepala.”

²⁶ Da, di kownu yee so, ne gaan tyali kisi. Ma na fu a sweli, di a be meke a den bigiman de fesi gi a pikin umanpikin kaba, meke a á be poi puu a mofu de moo. ²⁷ Ne wanten, ne a sende wan fu den man suudati go koti a ede fu Johanisi tyai kon. Ne a man go, ne a doo Johanisi ede

felen a ini a sitaafu osu. ²⁸ Ne a tyai en kon a ini wan teepala. Ne a gi a pikin umanpikin. Ne a pikin umanpikin teke, ne a gi en mma. ²⁹ Da, di den bakaman fu Johanisi yee taki den kii Johanisi, ne den go teke a dede sikin fu Johanisi go beli.

*Masaa Jesesi gi feifi dunsu
sama nyanyan*

Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14

³⁰ Da den twalufu apaiti bosikopuman fu Masaa Jesesi di a be sende gwe a den peesi peesi daai kon baka. Da den bigin fu taigi Masaa Jesesi ala san den du anga san den be leli den sama fu den peesi peesi pe a be sende den go. ³¹⁻³² Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “U kon meke u go a wan koo peesi pe sama á de go boo u sikin afu.” Bika somen sama be komoto a den kondee kondee e kon ne en namo e kon e suku yeepi, te den á be abi ten fu nyan wan bun fasi seefi. A datí meke a be wani go anga den bakaman fi en wawan a wan peesi. Ne den go a boto, ne den puu gwe. ³³ Da somen sama si di den e puu gwe, ne den sabi kaba taki na sowan peesi sowan peesi den e go. Ne den lon a soo anga futu, fu te na a peesi pe Masaa Jesesi anga den bakaman fi en e go. ³⁴ Da den sama doo fika Masaa Jesesi anga den bakaman fi en seefi. Da di den koosube di Masaa Jesesi luku, ne a si wataa mofu baaka pii anga libisama. Da tyali fu den sama kisi Masaa Jesesi. Bika den sama be gei sikapu di ná abi tiiman. A datí meke a leli den sani fu Masaa Gadu.

³⁵ Da di bakadina fosi neti kai, ne den bakaman fi en taigi en taki: “We, Masaa Jesesi ai lati namo. ³⁶ Da sende den sama gwe. Da den sa bai sani fu nyan a den pikin pikin kondee. Bika ná wan sama e tan ya, da sani á de ya fu bai tu.”

³⁷ Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Nono! U gi den nyanyan meke den nyan.”

Ne den bakaman fi en akisi en taki: “We, u ná abi beele fu gi den somen sama ya. I wani meke u go bai beele gi den? A o dii fu u mu bai nyanyan gi ala den somen sama ya.”

³⁸ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “Onmen beele u abi de?”

Ne den luku, ne den taki: “U abi feifi beele anga tu fisi ya.” ³⁹ Ne Masaa Jesesi taigi den sama taki meke den saka sidon a kulu ini a gaasi. ⁴⁰ Fa i si Masaa Jesesi kaba taigi den so, ne den sidon a ini kulu fu wan ondoo anga kulu fu feifitenti sama.

⁴¹ Ne a teke den feifi beele anga den tu fisi. Ne a luku tapu a Masaa Gadu, ne a gi Masaa Gadu daa moi te a kaba. Ne a booko den beele pisipisi anga tu fisi. Ne a gi den bakaman fi en, fu den go paati. Da soseefi a meke den paati den fisi tu. ⁴² Ne ala sama nyan te den bee fuu. ⁴³ Da di den bakaman fu Masaa Jesesi piki san di den nyan fika, ne a fuu twalufu bakisi. ⁴⁴ Da fu den manengee wawan di be nyan, da a moo enke feifi dunsu.

*Masaa Jesesi waka a tapu wataa
Mt 14:22-33; Jn 6:15-21*

⁴⁵ Ne wanten bakadati, ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en, fu go a boto koti abaa go na abaase a Betisaida. Ma en o fika de, fu sende den sama gwe a den osu. ⁴⁶ Ne di a sende ala den sama gwe kaba, ne a subi go a wan mongo tapu, go e begi.

⁴⁷ A yuu ten de, da peesi be kon e dunguu kaba. Ma, den bakaman fi en be de, te a mindii wataa kaba anga a boto. Ne en wawan be de a soo ete. ⁴⁸ Ne di a begi te wan pisi, di a daai luku, ne a si taki den de a mindii fu a ze ete e feti anga a boto. Den e puu ma den ná go a fesi. Wan gaan

winta e wai na a ze, meke den á poi go a fesi. Namo di musude, ne Masaa Jesesi waka na a wataa tapu tyaa tyaa go miti den. Da a waka enke a be wani pasa den. ⁴⁹⁻⁵⁰ Da di den si a sama e waka na a ze tapu anga futu e kon, ne den feele te den bigin bali. Den be denki taki na wan yooka e kon a den.

Ne Masaa Jesesi bali gi den taki: “U á feele! U oli useefi. Na mi de ya!” ⁵¹ Ne a subi go a ini a boto a den. Da di a subi go a ini a boto, ne a winta saka wanten wanten. Den foondoo te, den fika opo opo mofu. ⁵² Da anga ala fa den be si Masaa Jesesi be paati feifi beele anga tu fisi gi onmen dunsu sama, toku den á be wani fusutan ete sama Masaa Jesesi be de.

*Masaa Jesesi deesi siki sama
a Genesaleti*

Mt 14:34-36

⁵³ Ne den poti boto a Genesaleti, ne den go a soo. ⁵⁴ Da fa i si den poti futu a soo, ne den sama di be de a lampe sabi kaba taki a man ya, na Masaa Jesesi, di e deesi ala sowtu siki. ⁵⁵ Ne den lon lontu kondee paati a mofu te a doo. Ne den sama tyai ala den sikiman kon a Masaa Jesesi. ⁵⁶ Da ibiiwan peesi pe Masaa Jesesi be go, efu na pikin kondee efu wan foto efu na pikin kampu seefi, da den sama be e tyai siki sama kon poti a ganda a pe a be o waka pasa. Da den e begi en taki: “Gaantangi, meke den sama oli i koosi mofu, baa! Da den sa kon bun baka.” Namo, da ala siki sama di be oli kon bun kelle.

7

*Den Faliseiman anga den leliman
fu Dyuweiti e kuutu Masaa Jesesi*

Mt 15:1-9

¹ Da wan dei, ne den Faliseiman anga wantu leliman fu Dyuweiti komoto a Jelusalem Foto kon a Masaa Jesesi. ² Te

wan pisi, ne den si taki, te son fu den bakaman fu Masaa Jesesi e nyan, da den ná wasi ana na a fasi fa den Dyu gwentí fu wasi ana na a apaiti fasi fosi den go nyan. ³ Den Faliseiman anga ala den taa Dyusama á be e nyan fosi den wasi den ana a wan apaiti fasi enke fa den gaansama fu den leli den taki, ⁴ te den komoto a wowoyo kon, den á mu nyan fosi den wasi a wan apaiti fasi. Da den be e oli somen fu den weiti ete, di den avo gaansama fika gi den. Den be mu wasi den tyobo sani a wan apaiti fasi tu. Den sani enke den kan fu diingi wataa, den patu, beenki fu nyan.

⁵ Ne den Faliseiman anga den leliman fu Dyuweiti akisi Masaa Jesesi taki: “Saide meke den bakaman fi yu ná oli den weiti di den gaansama poti gi wi. Bika den e nyan sondee fu wasi den ana na a apaiti fasi.”

⁶ Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “U bidiigiman u! Jesaja, a apaiti takiman fu Masaa Gadu, be abi leti di a be sikiifi fu u a Gadu Buku taki:

‘Den sama ya e lesipeki mi e gi mi gaandi anga den buba mofu,
ma a ná doo den ati. Den pakisei de faawe fu mi.

⁷ Fa den e bali e hei mi anga den buba mofu de, ná tuu.

Bika ná den weiti fu mi den e leli sama. Ma na weiti di libisama seefi meke den e leli sama.’

⁸ U poti den weiti fu Masaa Gadu a wanse, da u e teke den weiti di libisama meke fu gaan sani fu wooko.”

⁹ Ne Masaa Jesesi taigi den go doo taki: “U ná abi toobi fu poti den weiti fu Masaa Gadu a wanse, soso fu u oli den haw gwentí fu u. ¹⁰ Mi o taigi u san a avo gaansama fu u di den be e kai Mosesi be sikiifi a Gadu Buku. A be sikiifi taki: ‘U mu lesipeki u dda anga u mma. Da iniwan sama di kosi en mma efu en dda mu dede.’ ¹¹ Ma u daai a weiti fu Masaa Gadu ya poti taki: ‘I ná abi fu yeepi i mma anga i dda, fu gi den sani moo, efi i taigi den taki, san i be o gi den, i paamisi fu gi Masaa Gadu dati enke paiman.’ ¹²⁻¹³ Da

efu wan sama taki so, da u ná gi en pasi fu yeepi en mma anga en dda a sani moo. Da san u du ya e soi taki u ná abi fu abi toobi anga Masaa Gadu wowtu moo. U wani meke den sama oli den weiti di den avo gaansama fu u fika gi u. Da a fasi fu libi ya e meke u poli a weiti fu Masaa Gadu. Da somen taa sani de tu di u e du na a seefi fasi.”

San na den sani di e meke wan sama tyobo a Masaa Gadu fesi?

Mt 15:10-20

¹⁴ Ne Masaa Jesesi kai ala den sama kon, ne a taigi den taki: “U aliki mi bun! San mi o taigi u ya, na wan sani di u musu fu sabi. ¹⁵ Wan sama ná tyobo a Masaa Gadu fesi fu san di ai nyan go a ini en bee. Ma na den sani di ai taki komoto a ini en mofu ini kon a doo, na den e meke a tyobo a Gadu fesi. ¹⁶ Meke sama di abi yesi fu yee, yee san mi taki ya!”

¹⁷ Da di Masaa Jesesi taigi den so kaba, ne a fika den, ne a go a ini wan osu. Ne den bakaman fi en akisi en taki: “San wani taki a toli di i gi den sama de?” ¹⁸ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “Na so useefi don fu fusutan sani enke den taa sama de? ¹⁹ We, a nyanyan di yu e nyan, ná go a yu ati, ma ai go a ini yu bee. Da te a yuu doo, da ai komoto baka.” Da anga disi Masaa Jesesi be wani taigi den taki, den á mu oli kina moo, ma den sa nyan ala san di de fu nyan sondee konsensi fonfon.

²⁰ Ne a taki go doo taki: “Na den sani di e komoto a u ati e meke u kon tyobo a Masaa Gadu fesi. ²¹ Den sani enke motyo libi, fufuu anga kii sama, go a taa man ofu taa uman. ²² Den sani enke giili ati anga takuu fasi, koli sama, fanya libi, dyalusu, saanti sama, bigi fasi anga lawlaw denki. ²³ Na den sani ya de a ini wan sama ati. Da te den e komoto a doo, da den e meke a sama tyobo a Masaa Gadu fesi.”

*A biibi fu wan uman**Mt 15:21-28*

²⁴ Da di Masaa Jesesi taigi den so, ne a komoto de, ne a go a Tilosi. Da di a doo Tilosi, ne a go a ini wan osu. A á be wani meke sama sabi taki a be de ape. Ma Masaa Jesesi á poi de a wan peesi, da a tan kibii. ²⁵ Bika a á be de ape langa seefi fosi wan uman kon ne en. Da a uman ya be abi wan pikin umanpikin di be abi wan sani ne en tapu. Da fa i si a uman ya doo Masaa Jesesi, ne a sutu kini a doti ²⁶ e begi en fu a puu a takuu jeje na a pikin fi en tapu. A uman ya na be wan Giiki sama di be meke na a kondee di den e kai Silofenisi.

²⁷ Ma Masaa Jesesi piki en anga wan ageisi toli taki: “A á bun fu teke a nyanyan fu den pikin towe gi pikin dagu. Meke den pikin fosi nyan.”

²⁸ Ne a uman piki Masaa Jesesi taki: “Masaa san i taki na tuu. Ma den pikin dagu e nyan den sakasaka di den pikin e nyan towe a doti.”

²⁹ Ne Masaa Jesesi piki a uman taki: “A bun! Fu di i piki sowan fasi, meke i fende yeepi. Go a osu baka! A pikin umanpikin fi yu kon bun. A takuu jeje komoto ne en tapu.” Na so a uman daai go a osu. ³⁰ Di a doo osu, ne a si a pikin fi en didon a kama tapu pii. A takuu jeje gwe komoto ne en tapu gwe. A kon bun kelle.

*Masaa Jesesi deesi a dofuman
di á be poi taki*

³¹ Namu Masaa Jesesi komoto a Tilosi waka go a Sidon. Ne a waka go na a pisi di den e kai Dekapolisi na abaase fu a ze fu Galilea. ³² Ne di a doo de, ne den tyai wan man kon ne en. A man ya be dofu. Ma soseefi, a di na sani, ne a be e taki. Ne den sama begi Masaa Jesesi fu a poti ana na a man ya tapu meke a kon bun. ³³ Ne Masaa Jesesi tyai a man ya puu a ini den somen sama go a wanse. Ne a toosi en finga

go a ini a man yesi. Ne a puu en ana baka, ne a towe wataa mofu ne en ana, ne a nama ana na a man tongo. ³⁴ Ne Masaa Jesesi luku tapu, ne a ali wan dipi boo. Ne a taki: “*Efata!*” Dati wani taki: Opo! ³⁵ Ne wanten wanten so a man yesi opo woo, ne ai yee sani bun. Da soseefi en tongo losi te ai taki wala wala enke fa wan libisama meke fu taki.

³⁶ Ne Masaa Jesesi bali den sama taki: “U á mu taigi sama taki na mi deesi a man ya, u yee!”

Ma anga ala fa a bali den de, toku den e taigi sama taki: “Na Masaa Jesesi deesi a man! Na Masaa Jesesi deesi!”

³⁷ Den á be poi tan pii fu san den si Masaa Jesesi du. A be foondoo den. Den e bali taki: “Ala den sani fiya di Masaa Jesesi e du ai du bun. Ai opo dofuman yesi. Ai losi babaw tongo fu den taki tu.”

8

*Masaa Jesesi gi moo enke fo
dunsu sama sani fu nyan*

Mt 15:32-39

¹ Da somen sama be kon aliki Masaa Jesesi. Den ná abi sani fu nyan. Ne Masaa Jesesi kai den bakaman fi en, ne a taigi den taki: ² “Tyali fu den sama e kisi mi. Den de ya dii dei anga mi kaba. Da den ná abi ná wan sani fu nyan. ³ Efu mi sende den go a osu so, den sa faaw a pasi fu a angii. Somen fu den e tan faawe.”

⁴ Ne den bakaman fi en akisi en taki: “Pe u o fende nyanyan a ini a sabana ya, pe ná wan sama e tan, fu gi ala den somen sama ya?”

⁵ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “Onmen beele u abi?” Ne den piki en taki: “Wi abi seibin beele.”

⁶ Ne a taigi den sama taki: “U ala fiya sidon a doti.” Da ala den sama sidon enke fa Masaa Jesesi taki. Ne a teke den seibin beele, ne a gi Masaa Gadu daa moi, te a kaba. Ne a booko den beele pispisi, ne a gi den bakaman fi en.

Ne den teke den beele paati gi den sama. ⁷ Da den be abi wantu fisi tu. Ne a teke den fisi, ne a gi Masaa Gadu daa. Ne a gi den bakaman fi en fu paati gi den sama tu.

⁸ Ne ala den sama nyan te den bee fuu. Da di den bakaman fu Masaa Jesesi piki san di den sama nyan fika, a fuu seibin bakisi. ⁹ Da fu manengee wawan di nyan a doo fo dunsu. Da di den sama nyan kaba, ne Masaa Jesesi sende den fu den go a osu. ¹⁰ Da fa i si a sende den sama gwe, ne en anga den bakaman fi en go a boto, ne den gwe a wan peesi den e kai Dalmanuta.

*Den Faliseiman akisi Masaa
Jesesi fu a soi den wan maiki
Mt 16:1-4*

¹¹ Da wantu Faliseiman be yee taki Masaa Jesesi be kon de. Ne den kon fu kon tesi en. Ne den bigin fu sitee anga Masaa Jesesi. Den sitee anga en te, ne den taigi en taki: “We, a bun. Da du wan foondoo sani, osi? Meke u si, da u sa biibi taki, na Masaa Gadu sende i kon a goontapu tuu.”

¹² Ne Masaa Jesesi dyeme, ne a akisi den taki: “Oho! Libisama! Saide meke u wani meke mi soi u maiki taki, na Masaa Gadu sende mi kon? Fu tuutuu mi ná o soi u ná wan maiki enke fa u wani de!”

*Den bakaman fu Masaa Jesesi á mu
libi enke den Faliseiman
Mt 16:5-12*

¹³⁻¹⁴ Ne a daai fesi, ne a waka go a ini wan boto, ne a koti go na abaase fika den taampu taampu de. Da den bakaman fi en be feegete fu bai nyanyan. Da den be abi wan kodo beele namo. ¹⁵ Da di den be de a pasi e gwe, ne Masaa Jesesi be bali den taki: “U mu luku bun anga a sowda fu den Faliseiman anga di fu Kownu Helowdesi.”

¹⁶ Da di Masaa Jesesi bali den so, ne den e akisi denseefi taki: “San a taki? San wani taki a sani di a taki de? Oo, a fu di u á bai beele meke a taki so.” ¹⁷ Ma, da Masaa Jesesi

be sabi taki na so den e taki. Ne a taigi den taki: “A ná fu di u á tyai beele meke mi taigi u a sani de. U á fusutan fa mi de ete, no? A so u don? ¹⁸ Luku onmen sani mi du di u si anga u ain anga onmen sani mi du di u yee anga u yesi. U feegete kaba, ¹⁹ fa mi be paati feifi beele gi feifi dunsu sama? Da onmen bakisi be de fanowdu fu u be poti san den sama be nyan fika?”

Ne den piki en taki: “We, Masaa, na twalufu bakisi be fika.”

²⁰ Ne Masaa Jesesi akisi den baka taki: “Di mi be paati den seibin beele gi den fo dunsu sama, onmen bakisi be fika?”

Ne den piki Masaa Jesesi taki: “Masaa, na seibin bakisi be fika.”

²¹ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “Da te enke now, u á fusutan mi ete, no?”

Masaa Jesesi deesi wan beendiman a Betisaida

²² Da Masaa Jesesi anga den bakaman fi en doo wan peesi den e kai Betisaida. Ne den sama tyai wan beendiman kon ne en. Ne den begi en fu a sa langa ana oli a beendiman meke a si baka. ²³ Ne Masaa Jesesi teke a man na ana tyai puu a pe somen sama be de. Ne a towe wataa mofu a ini a man ain, ne a poti ana ne en ain tapu. Ne a akisi en taki: “Yu e si sani kaba?”

²⁴ Ne a man luku lontu, ne a piki taki: “We, mi e si sama e waka. Ma a gei enke na udu bon e waka e lontu.”

²⁵ Ne Masaa Jesesi poti ana ete wan leisi ne en ain tapu. Ne di Masaa Jesesi puu ana, ne a man luku peesi lontu baka. Ne en ain kiin kelle, ai si sani bun baka enke fa wan libisama mu si. ²⁶ Ne Masaa Jesesi sende a man taki: “Go a osu. Ma yu á mu go a ini a kondee go taigi sama taki na mi deesi yu.”

*Sama Masaa Jesesi de?**Mt 16:13-20; Lk 9:18-21*

²⁷ Ne moo lati, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en go a den kondee kondee di de lontu Sesaleya Filipi. Da di den de a pasi e gwe di den waka doo wan pisi, ne Masaa Jesesi akisi den taki: “Sama den sama e taki mi de?”

²⁸ Ne den piki taki: “We, wantu taki yu na Johanisi a Dopuman. Taawan taki yu na Eliya, ofu wan fu den taa fositen apaiti takiman fu Masaa Gadu di weki komoto a dede baka.”

²⁹ Da di den piki Masaa Jesesi so, ne a akisi den taki: “We u, no? Sama na mi?”

Ne Peitilisi piki en taki: “Yu na a Kelestesi di Masaa Gadu sende kon!” ³⁰ Ne Masaa Jesesi bali den taanga taanga taki: “U á mu taigi ná wan sama, sama mi de!”

*Den ogii sani di o miti Masaa Jesesi**Mt 16:21-28; Lk 9:22-27*

³¹ Da Masaa Jesesi bigin fu taigi den fu a gaan pina anga sitaafu di de fu kon ne en tapu. Ne a taigi den taki: “Den bigiman fu keliki anga den leliman fu Dyuweiti anga den gaansama fu kondee, o kai a Manpikin di saka kon toon libisama ya a kuutu. Da den o kii en. Ma te den kii en, da baka dii dei, da en o opo baka komoto a geebi.”

³² Da di a taigi den so, ne Peitilisi kai en go a wanse. Ne a kaasi en.

³³ Ma namo, Masaa Jesesi daai luku den taa bakaman fi en. Ne a bali Peitilisi taki: “Pasa komoto a mi baka ya! Yu didibii, saatan yu! Peitilisi! A sani di i taki de, á de enke fa Masaa Gadu e pakisei. I taki enke fa libisama e pakisei.”

³⁴ Ne Masaa Jesesi kai den taa bakaman fi en anga ala den sama di be kon makandii de kon moo koosube ne en. Ne a taigi den taki: “Efu wan sama wani waka a mi baka, da a á mu teli enseefi moo. Da a mu e tyai a sitaafu di o kon ne en tapu enke wan sama e tyai wan koloisi, fu den go sipikii

en kii. ³⁵ A sama di wani kibii en libi fu nyan fu a goontapu ya, sa lasi en libi. Ma a sama di ná abi toobi fu lasi en libi fu mi ede anga fu paati a Bun Nyunsu fu Masaa Gadu gi sama o libi tuutuu. ³⁶ Da san i wini efi i nyan fu goontapu, gudu te a gudu, ma i lasi a libi fu tego go a didibii faya? ³⁷ San i sa pai fi i fende i libi baka? ³⁸ Da fa u de a goontapu ya, da somen sama fika Masaa Gadu go e du ala sowtu ogii. Da efu wan sama e sen gi mi anga mi wowtu, da te a Manpikin di saka kon toon libisama ya o daai kon baka, da sen o kisi en fi en tu. Bika, a o kon anga den apaiti Basiya fu Masaa Gadu Kondee*^{f6}* anga gaan dyendee fasi fu Masaa Gadu.”

9

¹ Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Mi e taigi u kiinkiin taki, son fu u di taampu ya ná o tesi dede, fosi u si a Nyun Tii fu Masaa Gadu kon doo anga ala a taanga fi en.”

Masaa Jesesi miti Mosesi anga Eliya

Mt 17:1-13; Lk 9:28-36

² Da baka sigisi dei, ne a teke Peitilisi anga Jakowbesi anga Johanisi tyai go a wan hei mongo. Da na den wawan be de ape. Namu di den de na a mongo ede, ne den si Masaa Jesesi fesi anga en hii sikin e beenki mala mala e koti faya gelen gelen. ³ En koosi weti fann. Da ná wan sama fu goontapu sa wasi en koosi kiin so. ⁴ Ne den si Eliya anga Mosesi kon na a mongo wanboo wanboo so. Ne den bigin taki anga Masaa Jesesi.

⁵ Ne Peitilisi taki: “Masaa! Meke u tan ya! Meke u meke dii pikin osu na a mongo ede ya. Wan fi yu. Wan fu Eliya anga wan fu Mosesi. Bika a switi fu toko fu u de makandii ya!” ⁶ Da na a feele di Peitilisi feele namo, meke a taki den sani ya. Bika a á be sabi san a mu taki.

⁷ Da te fu den poti pakisei, ne wanboo wanboo so wan woluku saka kon tapu den. Ne wan Tongo taki a ini a

woluku ini taki: “Disi na mi Manpikin, di mi lobi tuutuu. U aliki ne en san ai taigi u.” ⁸ Ne di den luku baka, ne, woo! Den á si ná wan sama moo enke Masaa Jesesi wawan. Eliya anga Mosesi gwe. ⁹ Ne di den e saka a mongo, ne Masaa Jesesi bali den taki: “U á mu taki san u si ya, ye! Ma, te a Manpikin di kon saka toon libisama a goontapu ya dede, te a opo baka a geebi, da u sa taki san u si ya.” ¹⁰ Da na so den dii man ya oli a toli ya fu denseeefi. Ma den dii man e akisi denseeefi taki: “San wani taki a o dede, da a opo baka komoto a geebi?”

¹¹ Ne den akisi Masaa Jesesi taki: “Masaa Jesesi! Saide meke den leliman fu Dyuweiti e leli u taki, Eliya mu kon a goontapu fosi Masaa Gadu sende a Kelestesi kon?”

¹²⁻¹³ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “We, na so a de tuu, taki Eliya mu kon fosi fu seeka sani bunbun fosi a Kelestesi sa kon. Ma Eliya kon kaba, te den du san den wani anga en enke fa den apaiti takiman fu Masaa Gadu be taki. Ma san den apaiti takiman fu Masaa Gadu be taki fu a Manpikin di saka kon toon libisama ya? San libisama o du anga en? Den apaiti takiman fu Gadu be taki kaba taki: ‘Den o pina en, si en enke soso wisiwasi sani.’ ”

Masaa Jesesi yeepi wan dda

Mt 17:14-21; Lk 9:37-43a

¹⁴ Di den kon doo a den taa bakaman fu Masaa Jesesi, ne den si den taa bakaman fu Masaa Jesesi anga somen sama. Da den anga wantu leliman fu Dyuweiti be e sitee anga denseeefi. ¹⁵ Da, ne te fu den sama poti pakisei, ne Masaa Jesesi e kon. Da den be foondoo seefi. Ne den sama lon go gi en odi. ¹⁶ Ne a akisi den taki: “San pasa? San meke u e sitee ya so?”

¹⁷ Ne wan man piki Masaa Jesesi taki: “Masaa, yeepi mi! Mi tyai mi manpikin kon a yu. Wan takuu jeje de ne en tapu. Da a takuu jeje ya e tapu en mofu fu a á poi taki.

¹⁸ Da alaten a takuu jeje kon ne en tapu, ai towe enseefi a doti e kaw tifi e puu sukuma a mofu fukuu. Da ai tiiki tiloo e taanga kwakwakwaa. Da di mi á be si yu, ne mi tyai en go gi den bakaman fi yu fu den puu a takuu jeje ne en tapu. Ma den á be poi puu en.”

¹⁹ Ne Masaa Jesesi bali gi den bakaman fi en anga den taa sama taki: “Oho! Libisama! Saide meke den libisama fu a ten ya náí biibi ete? On langa mi mu oli pasensi anga u ete fosi u kon biibi Gadu? U tyai a pikin kon.”

²⁰ Ne den sama tyai a pikin kon gi Masaa Jesesi. Ne di a takuu jeje si Masaa Jesesi, ne a subi a boi te, en sikin taanga kwakwakwaa. Ne a towe en a doti, e lolo kungulun, kungulun. Sukuma e komoto ne en mofu. ²¹ Ne Masaa Jesesi akisi a man taki: “On langa a pikin ya abi a siki ya kaba?”

Ne a man piki taki: “Masaa! Na senten a de pikinengee.

²² Na onmen toon a takuu jeje towe en a ini faya anga wataa fu kii. Da gaantangi baa, Masaa, mi e begi yu, efi i poi yeepi mi!”

²³ Ne Masaa Jesesi piki a man taki: “I mu abi biibi a Gadu. Bika Masaa Gadu sa du ala sani gi wan sama di poti biibi ne en tapu.”

²⁴ Ne a man bali wanten taki: “Masaa! Masaa! Mi e biibi. Ma a biibi fu mi á sai. Ma gaantangi, yeepi mi meke mi sa biibi.”

²⁵ Di Masaa Jesesi luku, ne a si taki moo anga moo sama e kon. Ne fosi den doo, ne a kaasi a sani taki: “Komoto ne en tapu gwe wanten! Yu didibii di e tei en tongo e dofu en yesi fu a á yee sani! Komoto ne en tapu gwe! Da noiti moo i mu kon moo ne en tapu moo.” ²⁶ Ne a takuu jeje kon na a pikin tapu moo taanga, ne a bali taanga, ne a gwe. Ne a pikin didon pii enke a dede. Ne den sama denki taki a pikin dede. ²⁷ Ma Masaa Jesesi oli en na ana, ne a opo en taampu. Ne a pikin taampu. A kon bun kelle.

²⁸ Da pikin moo a baka Jesesi anga den bakaman fi en go a ini wan osu. Ne den bakaman fi en akisi en taki: “Masaa! Saide meke wi á be poi kaasi a takuu jeje puu na a pikin tapu?”

²⁹ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “Den sowtu takuu jeje ya náí gwe efi i á de sondee nyan fu begi Masaa Gadu.”

*Masaa Jesesi taki wantu sani fu
fa a o dede*

Mt 17:22,23; Lk 9:43b-45

³⁰ Da Masaa Jesesi anga den bakaman fi en komoto na a kondee. Ne den waka go a Galileya. Da Masaa Jesesi á be wani sama sabi taki a be de ape. ³¹ Bika a be wani de anga den bakaman fi en wawan fu leli den. Ne a taigi den taki: “Den o seli a Manpikin di saka kon toon libisama ya, gi takuu ati sama fu kii. Da den o kii en. Ma baka dii dei a sa opo baka komoto a geebi.” ³² Da den bakaman fi en á be fusutan san a taigi den de. Ma anga ala fa den á fusutan san Masaa Jesesi taki de, toku ná wan fu den be abi a deki ati fu akisi en san wani taki a sani di a taki de.

*Sama na den sama di o sidon a
Masaa Gadu se?*

Mt 18:1-5; Lk 9:46-48

³³ Da di den doo Kafalnayemu, ne den go a ini wan osu. Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “San u be e taki a pasi di u be e kon?” ³⁴ Ma den á be poi piki en, bika den be kuutu anga densee fi on di fu den na a moo heiwan fu den ala den. ³⁵ Ne Masaa Jesesi go sidon, ne a kai den kon. Ne a taigi den taki: “U aliki mi bun. Sama fu u di wani de a moo heiwan mu de a moo pikinwan a u mindii.”

³⁶ Ne a kai wan pikin kon ne en. Ne a pikin kon. Ne a lolo a pikin a neki, ne a taigi den taki: ³⁷ “Wan sama di lobi mi te a teke wan mofina sama enke a pikin totii pikin ya oli fu gaan sani fu di a de fu mi ede, da na mi a oli fu gaan

sani. Da sama di oli mi fu gaan sani, oli mi Tata di sende mi kon fu gaan sani tu.”

Sama anga Masaa Jesesi na paa?

Mt 10:42; Lk 9:49,50

³⁸ Ne Johansi taigi Masaa Jesesi taki: “Masaa, u miti wan man di teke i nen e puu takuu jeje a sama tapu. Ma u bali en taki a á mu teke i nen fu puu takuu jeje a sama tapu so. Bika en a ná wan bakaman fi yu enke wi.” ³⁹ Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Nono! U be mu fika en. U á be mu tapu en. Bika wan sama di e teke mi nen e du foondoo sani, ná doo daai taki ogii fu mi esi esi. ⁴⁰ Da sosefi tu, wan sama di ná libi ogii anga wi, na wan sama fu wi.” Ne Masaa Jesesi taigi den go doo taki: ⁴¹ “Mi e taigi u tuutuu taki: Efu wan sama gi u wan gaasi wataa fu di u de bakaman fu mi, da a sa kisi en paiman fu dati. U biibi san mi e taigi u ya. San a du gi u de ná abi lasi.”

*A de wan gaan sani fu fika a pasi
fu Masaa Gadu*

Mt 18:6-9; Lk 17:1,2

⁴² Ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en go doo taki: “I si fa a pikin de ya? Da efuso wan sama kon e biibi mi, ne i meke a du wan sani fu puu en a Masaa Gadu pasi, da na gaan ogii i du de. Da a moo betee i be meke den tei wan gaanbigi siton a i neki, da den iti i go a ini ze liba. Da mi e taigi u taki a sitaafu di yu o kisi o hebi seefi seefi.” ⁴³⁻⁴⁴ Ne a taigi den moo go doo taki: “Efu na i ana e koli yu fu meke i du ogii, da i mu koti en puu towe. Bika a moo bun i de anga wanse ana, da i go a Masaa Gadu Kondee pe dede á de moo. Moo enke i de anga tu ana, da i go a didibii faya*^{f7}* di ná kaba boon. ⁴⁵⁻⁴⁶ Da efu na i futu e koli yu fu meke i du ogii, da i mu koti en puu towe. Bika a moo bun i de anga wanse futu, da i kiipi go a Gadu Kondee pe libi ná a

kaba ná wan ten. Moo enke i de anga tu se futu, da den iti yu go a didibii faya, te a yuu doo. ⁴⁷ Da soseefi tu, efu na i ain e koli yu fu meke i du ogii, da i mu diki en puu towe. Bika a moo bun i de anga wanse ain, da i go a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Moo enke i de anga tu se ain, da den iti yu go a ini didibii faya. ⁴⁸ Da a pen fu a peesi de noiti abi kaba. Soseefi a faya noiti e tapu tu.”

⁴⁹⁻⁵⁰ Ne Masaa Jesesi taigi den baka taki: “We u luku! Sawtu na wan bun sani di e gi nyanyan tesi. Ma efu a lasi en kaakiti, da sani á de fu gi enmi en moo. Da na soseefi a libi fu u de. A mu abi kaakiti enke sawtu. Ma fosi a abi a kaakiti de, da u mu pasa a ini faya fosi. Ma efi i á pasa den somen sani de, da yu o de enke sawtu di lasi en kaakiti. Bika, ai yeepi wi fu a libi fu wi puu yeepi gi ala sama leti enke fa sawtu e gi nyanyan tesi. Da u mu libi fiifii anga useefi alaten.”

10

Uman anga man á mu paati

Mt 19:1-12; Lk 16:18

¹ Ne Masaa Jesesi komoto ape, ne a go na a pisi fu Judeja na abaase fu a Joodani Liba. Da somen sama be kon ne en. Ne a bigin fu leli den enke fa a be gwentu.

² Da, ne wan duupu Faliseiman kon ne en. Da na kon den be kon tesi en. Di den doo, ne den akisi en taki: “Masaa, efu wan man anga wan uman libi, a bun fu a man fika a uman moo? San a weiti fu Gadu taigi u fu datu?”

³ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “San a weiti di Mosesi sikiifi fika gi u e soi wi?”

⁴ Ne den piki Masaa Jesesi taki: “Ya! A weiti fu Mosesi e soi wi taki, efu wan man wani, a sa paati anga en uman. Ma, da a mu meke wan pampila gi a uman taki en anga en á de moo. Da te a meke a pampila ya so, da a sa sende en gwe.”

⁵ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “Na tuu san u taki. Ma u sabi fu san ede meke Mosesi be sikiifi a weiti ya fika gi u? Na fu di u ati taanga. U náí yee sani fu du san Masaa Gadu wani. ⁶ Ma fosifosi, di Masaa Gadu be meke goontapu, da a be meke wan uman anga wan man. ⁷ A dati meke, wan man e fika en gaansama osu, fu go teke en uman libi. ⁸ Da den tu sama de mokisa libi toon wan sikin. Da den náí teli fu tu sama moo, ma na wan sikin namo. ⁹ Da náí wan sama mu paati san di Masaa Gadu meke toon wan.”

¹⁰ Ne di Masaa Jesesi kaba taki so, ne en anga den bakaman fi en go a osu baka. Ne di den de a osu de, ne den akisi en taki: “Masaa! San wani taki a sani di i taigi den sama de?” Ne Masaa Jesesi piki den taki: ¹¹ “Efu wan man towe en uman fu go libi anga wan taa uman, da a kai a motyo libi. ¹² Da soseefi, efu wan uman towe en man fu go libi anga wan taa man, da a kai a motyo libi.”

Masaa Jesesi lobi pikinengee

Mt 19:13-15; Lk 18:15-17

¹³ Da wantu sama be tyai den pikin kon a Masaa Jesesi, fu a be poti ana a den pikin tapu, begi Masaa Gadu gi den. Ma den bakaman fi en bali den, fu den á tyai den pikin kon a Masaa Jesesi. ¹⁴ Ma namo, Masaa Jesesi si, ne a mandii a den bakaman fi en. Ne a bali den taki: “U fika den pikin, meke denseeefi kon doo a mi tu. U á tapu den! Bika na sama di abi a fasi di pikinengee abi sa poi go doo a ini a Nyun Tii a Masaa Gadu Kondee. ¹⁵ Da efu wan sama náí biibi Masaa Gadu enke fa wan pikinengee e biibi sani, da a ná o poi doo a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.” ¹⁶ Ne a teke den pikinengee wai kon ne en, ne a poti ana a den ede, ne a begi gi den.

A taanga gi wan guduman fu dini

Masaa Gadu

Mt 19:16-30; Lk 18:18-30

¹⁷ Namo, ne di Masaa Jesesi de a pasi e gwe, ne wan yonkuman lon kon ne en. Ne a sutu kini a doti, ne a bali taki: “Mi bun Masaa! San mi mu du fu mi fende a libi fu ten fu ten?”

¹⁸⁻¹⁹ Ne Masaa Jesesi piki en taki: “Saide meke yu e kai mi bun Masaa? Ma i sabi san yu e taki di yu e kai mi bun Masaa? A ná Masaa Gadu wawan bun, no? Da i sabi den weiti di Masaa Gadu poti gi den sama kaba. Dati na: ‘I á mu kii sama. I á mu waka anga taa uman ofu man. Da sosefi, i á mu fufuu, i á mu lei, i á mu koli sama nyan a den sikin. Da i mu lesipeki i mma anga i dda.’ ”

²⁰ Ne a man piki Masaa Jesesi taki: “We, Masaa! Senten mi de pikinengee, mi e oli ala den weiti de te enke tide.”

²¹ Ne Masaa Jesesi luku en dunn, ne tyali fu a man kisi Masaa Jesesi. Ne a taigi en taki: “Man, wan sani de di i mankei ete. Go a osu, da seli ala san yu abi, da paati a moni gi den pootiman, da i sa gudu a Gadu Kondee a tapu. Da te i seli den kaba, da kon baka fu toon wan bakaman fu mi.”

²² Ne a man kwinsi en fesi, ne a waka gwe anga gaanbigi tyali a ini en ati, bika a man ya be gudu tuutuu.

²³ Ne Masaa Jesesi daai, ne a taigi den bakaman fi en taki: “U si fa a taanga gi wan guduman fu a kon a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu?” ²⁴ Da den bakaman fu Masaa Jesesi be foondoo seefi seefi. Ma Masaa Jesesi taigi den taki: “Eeye! A taanga seefi seefi gi wan guduman fu kon a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu. ²⁵ A taanga gi wan kameili*f8* fu waka pasa a wan nanai olo. Ma mi e taigi u taki, a moo taanga gi wan guduman fu a pasa kon a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.”

²⁶ Da a sani di a taki ya be dangaa den bakaman fi en seefi seefi. Ne den akisi en taki: “Da sama o poi go a Nyun Tii fu Masaa Gadu seefi?”

²⁷ Ne Masaa Jesesi luku den, ne a taigi den taki: “Efu u luku a libisama fasi, da ná wan sama o poi go. Ma Masaa Gadu e poi du ala sani.”

²⁸ Ne Peitilisi piki taki: “We, Masaa, u no? U fika ala sani fu waka a yu baka e go anga yu na ala peesi!”

²⁹ Ne Masaa Jesesi piki en taki: “Iniiwan sama di lobi mi te, a fika en osu efu en baala efu en sisa efu en dda efu en mma ofu pikin efu ala san a abi, fu a Bun Nyunsu ede. ³⁰ Da so wan sama o fende wan ondoo toon nownow fu san a fika fu kon waka a mi baka a goontapu ya, efu na osu, baala, mma, pikin anga gudu. Ma sama o de di o go e pina den fu mi ede tu. Da den o fende a libi fu tego a Masaa Gadu a bakaten tu. ³¹ Da na a seefi ten ya, da somen fesiwan ya o toon bakaman. Da somen di de bakaman ya o daai toon fesiwan.”

*Masaa Jesesi taigi den bakaman fi
en moo fa a o dede*

Mt 20:17-19; Lk 18:31-34

³² Da den de a pasi e go a Jelusalem Foto. Da Masaa Jesesi be e waka a den fesi. Da den bakaman fi en anga den sama di be e waka anga den be e tan so feelee feelee. Di den waka te wan pisi, ne Masaa Jesesi kai den twalufu bakaman fi en go a wanse fu taigi den san o pasa anga en. ³³ Ne a taigi den taki: “U si fa wi e go a Jelusalem ya, den o seli a Manpikin di kon saka toon libisama ya, poti a ini a ana fu den bigiman fu keliki anga den leliman fu Dyuweiti. Da den o tyai en go a kuutu. Da den o fiti mofu fu kii en. Da den o poti en na ini ana fu den Loma sama di e tii a kondee ya. ³⁴ Da den sama de o meke sipowtu anga en lafu en. Den o towe wataa mofu a ini en fesi. Den o wipi en wan mesaandi wipi fosi, da den tyai en go kii. Ma baka dii dei te a dede, da a o opo komoto baka a dede.”

*Tu bakaman fu Masaa Jesesi e feti
fu fende a moo hei peesi
Mt 20:20-28*

³⁵ Da di den e waka, ne den tu manpikin fu Da Sebedi di den e kai Jakowbesi anga Johanisi akisi en taki: “Masaa, u wani begi i wan sani baa. U wani begi yu fi i du wan sani gi u.”

³⁶ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “San u wani begi mi?”

³⁷ Ne den akisi en taki: “Masaa, na a ten di de a u fesi e kon te i sa ligei anga gaan lesipeki anga kaakiti, da meke u tu man ya sidon a yu se. Wan a yu leti ana se anga wan a yu kukutu ana se.”

³⁸ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “U sabi san u e akisi de? A gaan sitaafu anga pina di de fu kon a mi tapu u o poi tyai en? Na a ten di de a u fesi e kon, a gei enke mi o diingi wan gaan bita diingi a ini wan kan. Da u o poi diingi en?”

³⁹ Ne den piki Masaa Jesesi taki: “Iya! U o poi diingi en.”

Ne Masaa Jesesi piki den taki: “U sa diingi en tuu. Ma a pina di de fu kon a mi tapu o kon a u tapu tu. San o pasa anga mi o pasa anga u tu. ⁴⁰ Ma a á didon a mi fu taki sama sidon a mi kukutu ana efu mi leti ana. Na Masaa Gadu seefi e seeka peesi gi sama.” ⁴¹ Da di den taa tin bakaman fu Masaa Jesesi yee taki Jakowbesi anga Johanisi akisi Masaa Jesesi fu so wan hei peesi, ne den ati boon seefi seefi. ⁴² Da Masaa Jesesi kai den kon ne en. Ne a taigi den taki: “Den edeman fu kondee lobi taki a sama tapu. Den lobi dwengi sama, fu den du san den wani. ⁴³ Ma u á de enke den sama ya. U de taa fasi. Da u mu libi taa fasi tu. Efu wan sama wani de moo hei moo den taawan, da a mu saka enseefi fu e dini den taawan. ⁴⁴ Da efu wan fu u wani de a fesi fu den taawan, da a mu toon saafu gi den taawan. ⁴⁵ Da a Manpikin di saka kon toon libisama ya á kon fu libisama yeepe en. Ma a kon fu dini den, yeepe den a sani. A dati

meke a o dede gi ala libisama fu puu den a ogii tyai den kon a Masaa Gadu baka.”

Masaa Jesesi deesi wan beendiman

Mt 20:29-34; Lk 18:35-43

⁴⁶ Ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en doo Jelikow. Ne moo lati di den e gwe, ne somen somen sama e waka a den baka. Da wan beendiman be sidon a sikin pasi e begi moni. Da na a man ya den be e kai Baatimeyosi. Da a nen ya wani taki, a pikin fu Timeyesi. ⁴⁷ Da di a yee taki na Masaa Jesesi fu Nasaleti e kon, ne ai bali taki: “Masaa Jesesi! Masaa Jesesi! Yu na a Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu! Gaantangi, abi tyali ati fu mi, da yeepe mi, baa!”

⁴⁸ Da di ai bali so, ne den sama bali en taki: “Man, tapu mofu de!”

Ma pe fu a beendiman ya tapu en mofu, ne na bali ai bali moo taanga taki: “Bakaten Manpikin fu Kownu Dafeti paansu! Yeepe mi baa, yeepe mi!”

⁴⁹ Ne di Masaa Jesesi yee a bali, ne a taampu. Ne a taigi den sama taki: “U kai a man di e bali mi anda gi mi.”

Ne den go kai a beendiman taki: “Man! Ná feele, kon! Masaa Jesesi e kai yu.” ⁵⁰ Ne a dyombo opo taampu, ne a puu a koosi di a be e tapu koo, ne a waka go a Masaa Jesesi.

⁵¹ Di a waka te a doo, ne Masaa Jesesi akisi en taki: “Man, san meke yu e bali mi so? San i wani mi du gi yu?” Ne a man piki Masaa Jesesi taki: “Masaa! Mi wani i deesi mi ain fu mi sa si.”

⁵² Ne Masaa Jesesi taigi en taki: “Fu di i poti so wan biibi a mi meke yu ain kon bun enke fa a mu de.” We, di Masaa Jesesi taki so, ne wanten wanten a man ain kiin kelle, ne a bigin fu si sani bunbun. Ne a teke pasi e waka anga Masaa Jesesi anga den taa sama.

11

Den sama e wai faaka gi Masaa

Jesesi enke kownu

Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19

¹ Da di Masaa Jesesi anga den bakaman fi en de a pasi e go a Jelusalem, ne den doo na a pikin mongo di den e kai Oleifi Mongo, koosube fu Betifage anga Betaniya Kondee.

² Ne Masaa Jesesi taigi tu bakaman fi en taki: “U go na a kondee a u fesi ya. Da te u go, da u o si wan pikin buliki teitei. Ná wan sama sidon na a buliki ya tapu lei ete. ³ Da u losi en tyai kon. Da efu wan sama akisi u saide meke u e teke en, da u mu taigi den taki: ‘Masaa abi en fanowdu. Ma u o tyai en kon baka esi esi.’ ”

⁴ Da den go na a kondee. Ne den si a buliki wanten wanten. A be de teitei a wan ponsu fu wan osu a sikin pasi. Ne den go fu losi en. ⁵ Namo, da wantu sama si di den e losi a buliki. Ne den bali taki: “San e pasa? Pe u e go anga en?”

⁶ Ne den tu bakaman taki: “Nono! A ná fu wi. Ma na Masaa abi en fanowdu. Ma u o tyai en kon gawgaw baka.”

Ne den sama taki: “A bun! U sa tyai en go.” ⁷ Da na so den tyai a pikin buliki kon gi Masaa Jesesi. Ne den baala den dyakiti na a buliki mindii baka, ne Masaa Jesesi go sidon ne en tapu.

⁸ Da di a de a pasi e go, ne somen sama puu den dyakiti baala a pasi gi en fu a lei a den tapu. Somen taawan booko uwii poti a pasi gi en fu lei a den tapu. ⁹ Da den sama di be e waka, ne en fesi anga en baka be e piisii te. Den e bali baya taki:

“Hosana!

Seigi fu Awan di e kon a ini a nen fu Masaa.

¹⁰ Seigi fu a tii fu wi tata Dafeti di kon baka tuu.

Hosana gi Masaa Gadu a tapu seefi!”

¹¹ Na so a lei go a ini Jelusalem Foto. Ne a saka waka go a ini a Mama Keliki. Ne a luku ala den sani di den sama e du a ini a Mama Keliki. Ne di a kon lati, ne en anga den bakaman fi en go a Betaniya baka.

Masaa Jesesi fuuku wan bon

Mt 21:18,19

¹² Da a taa dei, ne den komoto a Betaniya. Da angii be kii Masaa Jesesi. ¹³ Da di a luku faawe, ne a si wan figasii bon guun anga uwii pii. Na fu dati ede meke a go luku efu a sa fende nyanyan ne en fu a booko nyan. Ma di a doo na a bon, ne a si taki na soso guun uwii a bon abi. A ná abi ná wan enkii nyanyan. Bika a pisiten fu a yali, fu a bon ya be meke nyanyan á be doo ete. ¹⁴ Ne Masaa Jesesi fuuku a bon taki: “Noiti moo a wanten fu goontapu i sa meke nyanyan fu sama fende nyan.” Da den bakaman fi en yee di a be fuuku a bon so.

Masaa Jesesi yaki sama kiin a

Mama Keliki

Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22

¹⁵ Ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en kon a Jelusalem. Ne a go wanten na a Mama Keliki. Ne di a go a ini a Mama Keliki, ne a yaki ala den sama di be e seli sani anga den sama di be e bai sani puu de. Ne a kandi den tafaa fu den sama di be e kengi moni fu bai sani a ini a Mama Keliki baka towe holow. Ne a daai, ne a kandi den tafaa fu den sama di be e seli doifi gi sama fu den go pai Masaa Gadu towe tu. ¹⁶ Ne a tapu ala den sama di be teke a Mama Keliki enke gaan pasi e waka e go e kon anga sani fu seli. ¹⁷ Ne a leli den taki: “Wan fu den apaiti takiman fu Gadu be sikiifi a Gadu Buku taki: ‘A osu fu Gadu mu de wan osu, pe ala foluku e kon begi makandii taki anga Masaa Gadu.’”

Ma san u e meke Masaa Gadu osu toon? U e meke a toon wan osu fu fufuuman?”

¹⁸ Da den bigiman fu keliki anga den leliman fu Dyuweiti be yee. Ne den e puubei fu fende wan fasi fu kii en puu a pasi. Den si taki den wowtu di Masaa Jesesi be foondoo den sama. Da na dati meke den be feelee. ¹⁹ Da di neti, ne en anga den bakaman fi en komoto gwe fika a foto enke fa den be gwentu ala neti.

*Den bakaman fu Masaa Jesesi mu
biibi Masaa Gadu*

Mt 21:20-22

²⁰ Da a taa dei fuuku mamanten, ne Masaa Jesesi anga den bakaman fi en e waka pasa a figasii bon di a be fuuku. A di den luku a bon, ne den si taki a dee te, a fika soso tyaka tyaka. ²¹ Ne Peitilisi denki san Masaa Jesesi be taigi a bon eside. Ne a bali taki: “Masaa, luku de! Ná a bon di i be fuuku, no? A dede te a fika soso tyaka tyaka.”

²²⁻²³ Ma Masaa Jesesi piki den taki: “Efu u biibi Gadu, da u sa taigi a mongo ya taki: ‘Opo komoto ya go a ini ze.’ Da a sa pasa enke fa u taki. Ma efu u á biibi Gadu doo a ini u ati, da a ná o pasa. ²⁴ A dati meke mi e taigi u taki: Te u akisi Gadu wan sani, da u mu biibi dipi te a ini u ati taki a gi u en kaba. Da a sa pasa so. Wansi san u akisi Masaa Gadu te u e begi, u mu biibi taki u kisi en kaba. ²⁵ Da te yu go fu go begi taki anga Masaa Gadu, ma yu anga wan sama abi sani, da i mu gi en paadon. Da na soseefi i Tata o gi yu paadon tu fu den ogii di yu du. ²⁶ Ma efu u á gi paadon, da u Tata a tapu ná o gi u paadon fu den ogii di u du tu.”

*Masaa Jesesi fasi den hei
apaiti begiman*

Mt 21:23-27; Lk 20:1-8

²⁷ Da Masaa Jesesi anga den bakaman fi en kon a Jelusalem Foto. Ne a go a ini a Mama Keliki. Ne den

leliman fu Dyuweiti anga den moo hei apaiti begiman anga den gaansama fu Dyu Kondee kon ne en. ²⁸ Ne den taigi en taki: “Fa yu du den sani a ini a Mama Keliki de, sama sende yu? Sama gi yu pasi fu du den sani di yu du de?”

²⁹ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “A bun, mi yee san u akisi mi. Ma mi seefi wani akisi u wan sani fosi mi piki u. Da efu u taigi mi, da mi o taigi u tu, sama gi mi pasi fu du den sani di mi du de.” ³⁰ Ne a akisi den taki: “U taigi mi. Johanisi a Dopuman na Masaa Gadu be sende en fu dopu sama, efu na libisama be sende en?”

³¹ Ne den daai luku denseefi san fu den piki. Ne den bende a se. Ne den taki saafi saafi anga denseefi taki: “Efu u piki taki: ‘Na Gadu be sende en,’ da a o akisi u taki: ‘Saide meke u á be biibi a dopu fi en?’” ³² Da efu u piki taki: ‘Ná libisama be sende en,’ da den sama fu a kondee o opo meke toobi anga wi.” Bika den sama fu a kondee be de sabi sabi taki Johanisi na be wan apaiti takiman fu Masaa Gadu. ³³ Dati meke den piki Masaa Jesesi taki: “We, wi á sabi sama be sende Johanisi.”

Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “U á sabi, no? We, da mi náí taigi u tu sama gi mi pasi fu du den sani de.”

12

*A toli fu wan man di be koti wan
goon fi en*

Mt 21:33-46; Lk 20:9-19

¹ Ne Masaa Jesesi gi den wan ageisi toli fu wan gaan masaa di koti wan goon. A taki: “Di a kaba koti en, ne a paandi en, te a kaba anga wan sii den e kai doloifi. Di a kaba paandi en, ne a lontu en a dyali, fu sama á kon a ini a goon lawlaw. Soseefi a meke wan siton baki fu mii a doloifi. Ne a meke wan hei sodoo masanga go a tapu

a ini a goon, fu waki a goon. Da di a du ala den sani ya, ne a yuu a goon gi taa paandi goon man. Ne a gwe a taa kondee. ² Ne a de anda te di den doloifi lepi, ne a sende wan wookoman fi en, fu go teke fi en se doloifi kon gi en. ³ Ma di a wookoman go, ne den man kisi en, ne den fonmi en te a fon, ne den sende en gwe anga soso ana ne en masaa baka.

⁴ “Ne a masaa fu a goon sende wan taa wookoman go. Ma disi yaaso, na a seefi. Den fonmi en te den basi en ede, du ala sowtu ogii anga en. ⁵ Da a sende ete wan wookoman fi en go. Ma disi moo ogii. Den fonmi en te den kii en. Na so a masaa fu a goon sende somen somen taa wookoman fi en go. Ma den man du ogii anga ala fiya. Taawan den fon te den swaki potoo, taawan den kii. ⁶ Ne a man e denki a ini enseefi taki: ‘San mi mu du? Sama mi o sende go moo?’ Bika na awan kodo manpikin fi en be fika, di a be sa sende. Ne a taki: ‘I sabi san? Mi o sende awan kodo manpikin fu mi go. Bika disi na mi manpikin, da den musu abi lesipeki gi en.’

⁷ “Ma di den si a manpikin e kon, ne den pakisei taki: ‘A ná a pikin fu a masaa di yuu a goon gi u e kon de, no? Ne en ai! Meke u kii en, bika te a dda dede, da ala sani o fika gi en. Ma efu u kii en, da a goon o toon fu wi.’ ⁸ Ne den kisi en, ne den naki kii. Ne den fiingi en towe a busi.”

⁹ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “San u denki a gaan masaa fu a goon o du di a o yee taki, den kii a manpikin fi en tu? Ne enseefi o go luku en goon, no? Ne enseefi o go! Da a o kii den goon man, di a be yuu a goon gi puu a pasi, da a o yuu en gi taa sama.” ¹⁰ Ne Masaa Jesesi akisi den baka taki: “U á leisi Masaa Gadu Buku, no? We, a sikiifi taki:

‘Disi na a siton di meseeman be oli fu wan soso sani.

Na datí daai kon toon a siton futu fu a hii osu.

¹¹ Na so Masaa du en wooko.

Ai foondoo gi wi, fu si.' ”

¹² Da den moo hei apaiti begiman fusutan bunbun taki, na den Masaa Jesesi be e poti na ageisi toli de so. Ne den ati boon ne en ogii ogii. Da na dati meke den be e suku wan fasi fu kisi Masaa Jesesi go sooto wanten wanten. Ma den á be poi kisi en, bika den be sabi taki den sama fu a kondee ati be o boon a den tuutuu. We, na fu dati ede meke den fika en, ne den gwe.

U mu pai lantimoni?

Mt 22:15-22; Lk 20:20-26

¹³ Ne di den gwe kaba, ne den sende wantu Faliseiman anga wantu bakaman fu Kownu Helowdesi go a Masaa Jesesi. Da den be mu suku Masaa Jesesi mofu fu a taki sani di á bun fu den be sa fende en kii. ¹⁴ Di den doo a Masaa Jesesi, ne den taigi en taki: “Mesiti! U sabi taki den sani di yu e taki, na tuutuu sani. Yu na wan kiinkiin sama. Yu e soi libisama fa Masaa Gadu wani den libi. Yu ná abi toobi anga san libisama e taki. Yu á lobi wan sama moo enke taawan. Ma u kon fu akisi yu wan sani.” Ne den akisi en taki: “Taigi u, efu a de fanowdu fu u pai a moo gaan kownu a Loma Foto, a lantimoni. ¹⁵ Da i si a de fanowdu, fu u pai dati?”

Ma Masaa Jesesi be sabi kaba san den be wani du. A sabi taki na suku den be kon suku en mofu fu den be sa fende e kii. Ne a akisi den taki: “Na kon u kon puubei mi, no? Saide meke u kon puubei fu fasi mi so? We, u tyai wan moni kon gi mi, osi?” ¹⁶ Ne den tyai a moni kon gi en. Ne a akisi den taki: “Sama fesi de na a moni ya tapu? Sama nen sikiifi ne en?”

Ne den piki taki: “Na a moo gaan kownu a Loma Foto.”

¹⁷ Ne Masaa Jesesi akisi den taki: “We, efu na a moo gaan kownu a Loma Foto fesi, anga en nen den ne en tapu, da na fu a gaan kownu. Da gi a gaan kownu de san de fu a gaan

kownu de. Ma gi Masaa Gadu san na fu Masaa Gadu.” Da den foondoo fu a fasi fa Masaa Jesesi piki den ya.

Den Saduseisama puubei Masaa Jesesi

Mt 22:23-33; Lk 20:27-40

¹⁸ Ne bakadati, ne wantu Saduseisama kon a Masaa Jesesi fu akisi en wan sani. Da den Saduseisama na sama di ná biibi taki te wan sama dede a sa weki baka komoto a dede. ¹⁹ Namo den taigi Masaa Jesesi taki: “Mesiti! Masaa Gadu be meke Mosesi sikiifi a Gadu Buku gi wi taki: ‘Ofu wan man anga wan uman libi, ma a man dede sondee fu meke pikin anga a uman, da a baka baala fu a man mu libi anga a uman fu meke pikin gi a baala di dede.’ Da na so a weiti fu Mosesi e leli wi. ²⁰ Ma namo, da seibin baala be de. A moo gaanwan libi anga wan uman te a dede, a á meke ná wan kodo pikin anga en. ²¹ Ne a pikin baala di waka ne en baka teke a uman libi. Ma enseefi dede sondee fu meke wan pikin anga en. Da soseefi di fu dii baala teke a uman libi. Ma enseefi dede sondee fu meke wan pikin anga en. ²² Da na so ala den seibin baala libi anga a uman te ala den dede. Ná wan di meke wankodo pikin anga en seefi. Ne te fu kaba, ne a uman seefi dede. ²³ We, Masaa, u wani akisi yu: ‘Te a yuu o doo fu den sama opo komoto a dede, da on di fu den man ya o abi a uman?’ We, bika ala den seibin baala be libi anga en.”

²⁴ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “U á sabi leti leti san sikiifi a Gadu Buku. Da u á sabi a kaakiti di Masaa Gadu e weki sama puu a dede tu. ²⁵ Bika te sama o opo baka a dede, da uman anga man libi ná o de moo. Den o de enke Basiya fu Masaa Gadu Kondee*f9*. ²⁶ Ma boiti dati, da u á leisi san Mosesi be sikiifi poti a Gadu Buku, no? Den Buku fu Mosesi sikiifi taki, wan leisi Mosesi be si wan busi e boon. Ne di a luku a busi bun, ne a yee Masaa Gadu taigi en taki: ‘Mi na a Gadu di den gaansama fu u di den e kai Abalaham, Isaki anga Jakopu e begi.’ ²⁷ Masaa Gadu á de a

Gadu fu sama di e dede gwe, da a kaba. Ma en na a Gadu fu sama di anga ala fa den sikin dede seefi, toku den e libi. Da u misi anga san u akisi de.”

A moo hei weiti fu Masaa Gadu

Mt 22:34-40; Lk 10:25-28

²⁸ Da wan fu den leliman fu Dyuweiti be yee fa Masaa Jesesi piki den Saduseisama wan koni fasi. Ne a man ya waka kon moo koosube. Ne a akisi Masaa Jesesi taki: “Masaa! Fu ala den somen Dyuweiti di de, on di fu den na a moo heiwan?”

²⁹ Ne Masaa Jesesi piki en taki: “A moo hei weiti na a weti di taki: ‘U aliki, sama fu Islayeli Kondee. Masaa Gadu, a Gadu fu wi, ne na awan kodo Gadu di de. ³⁰ Da u mu lobi en anga u hii ati. Da soseefi u mu lobi en anga ala u akaa anga ala u pakisei anga ala u kaakiti.’ Taa weiti á de di bigi moo disi. ³¹ Da di fu tu weiti taki: ‘I mu lobi taa sama enke fa i lobi iseefi.’ Moo gaan weiti moo den tu weiti ya á de.”

³² Ne a leliman fu Dyuweiti taigi en taki: “Na tuu Masaa, san yu taki. Na wan kodo tuutuu Gadu namo de. Da ná wan taa Gadu de enke en. ³³ Da u mu lobi en anga u hii ati. Soseefi u mu lobi en anga ala u pakisei anga ala u kaakiti. Da u mu lobi ala taa sama enke fa u lobi useefi. Da den tu weiti ya hei moo enke a weiti di taki: ‘U mu kii meti boon gi Masaa Gadu.’ ”

³⁴ Da Masaa Jesesi si taki a man fusutan bunbun, bika a piki en bun. Ne a taigi a man taki: “Yu á de faawe moo fu kon a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu.” Da di Masaa Jesesi piki a man ya so, ne ná wan sama be abi a deki ati moo, fu akisi en wan sani.

Masaa Jesesi fasi sama

Mt 22:41-46; Lk 20:41-44

³⁵ Da di Masaa Jesesi de a ini a Mama Keliki e leli den sama te wan pisi, ne a akisi den taki: “Fa den leliman fu

Dyuweiti sa leli u taki Kelestesi, na wan bakaten manpikin fu Kownu Dafeti paansu namo, da a kaba? ³⁶ Bika, we na a Jeje fu Masaa Gadu be piki Kownu Dafeti seefi taki:

‘Masaa Gadu taigi mi Masaa taki:

“Sidon a mi leti ana se ya,
te enke mi poti ala den feyanti fi yu
a yu futu ondoo.” ’

³⁷ We, Kownu Dafeti seefi kai en, Masaa. Da efu Kelestesi na be wan bakaten manpikin fu Kownu Dafeti namo, da i denki taki, a be o kai en, Masaa?” We, di Masaa Jesesi piki den so, da a be switi gi den somen sama di be taampu de e aliki.

*A takuu manii fu den leliman
fu Dyuweiti*

Mt 23:1-36; Lk 11:37-54; 20:45-47

³⁸ Ne Masaa Jesesi bali den taki: “U mu luku bun anga den leliman fu Dyuweiti. Den lobi wei gaan moi langa dii yapon e waka e lontu fu sama mu si den. Da te den e waka a den wowoyo peesi den lobi te den sama e gi den odi anga gaan lesipeki. ³⁹ Te den de a ini den Dyu keliki den lobi sidon te a fesi enke bigiman. Da soseefi den e suku a moo bun peesi te den sidon a tafaa fu nyan. Da na so den e poti denseefi enke bunbun sama. ⁴⁰ Ma u mu luku bun fu u á teke a fasi fu den fu libi. Bika den e teke somen sani fu den pooti uman di man dede fika a ganda. Te anga den osu fu den uman ya seefi den e teke. Da anga ala a fasi de, den e begi gaan langa begi fu soi sama fa den bun anga fa den lobi Gadu. Da den sama ya o kisi a moo gaan sitaafu fu Masaa Gadu.”

Sama e poti a moo ipi moni gi Gadu?

Lk 21:1-4

⁴¹ Ne Masaa Jesesi waka go sidon na a se fu a baki pe den sama e poti keliki moni te den kon a keliki. Ne a luku

fa den sama e poti moni te a kaba. Da somen guduman be poti tyaipi moni. ⁴² Da di den poti te wan pisi, ne a si wan pooti uman di á be abi man moo be kon poti tu. Ne ai luku onmen a uman ya o poti. Ne a si a poti tu kopoo sensi go a ini a baki. ⁴³ Ne Masaa Jesesi kai den bakaman fi en taki: “U kon!” Ne den kon. Ne a taigi den taki: “U si a pooti uman de? A poti tu kopoo sensi namo go a ini a baki, ma fu tuu, a poti ipi moo ala den taawan di poti. ⁴⁴ Bika den guduman gi san di den á be abi fanowdu. Ma a uman ya poti ala san a be abi. A á kibii ná wan kopoo sensi fi enseefi.”

13

*Den sani di o pasa fosi
goontapu kaba*

Mt 24:1-35; Lk 21:5-35

¹ Da di Masaa Jesesi anga den bakaman fi en komoto a ini a Mama Keliki, ne wan fu den taki: “Masaa, luku de fa a Mama Keliki moi! Den siton di den meke en bigi!”

² Ne Masaa Jesesi piki den taki: “Weeno! U si ala den gaanbigi osu de? Sama o feti booko ala fiya te a doti. Ná wan ná o taampu de moo.” ³ Ne Masaa Jesesi go sidon na a Oleifi Mongo na abaase fu a Mama Keliki.

⁴ Ne Peitilisi anga Jakowbesi anga Johanisi anga Andeleyasi kon ne en. Ne den anga en wawan de ape. Ne den akisi en taki: “Masaa Jesesi, on ten a sani di i taigi u de o pasa anga a Mama Keliki? Da san na den maiki di wi o si taki a yuu doo fu sowan sani pasa?”

⁵ Ne Masaa Jesesi piki den taki: “U mu luku bun anga useefi fu sama á koli u kisi puu na a biibi. ⁶ Bika somen sama o opo e koli sama taki na den na a Kelestesi. Da den o koli somen sama kisi. ⁷ U o yee fu oloku feti ya anga fu oloku feti so. Ma u á mu fee! Bika, den sani ya musu

fu pasa. Ma te den sani ya e pasa, da u á mu si enke na a kaba fu goontapu doo kaba. ⁸ Bika na ala se fu goontapu u o yee taki, kondee kondee fu goontapu o opo go feti anga denseefi. Foluku foluku o opo feti anga denseefi. Kownu fu kondee o opo feti anga denseefi. Doti o go e seke piiti kii sama a somen pisi fu goontapu. Gaan angiiten o kon a goontapu tu. Ma disi a ná a kaba fu goontapu ete. Bika moo ogiiten e kon ete. Ma disi na a bigin, fu a gaan pina a goontapu di o waka enke a hii banowtu di wan bee uman e fii.

⁹ “Ma u dati, u mu koni anga useefi! Den o kisi u tyai go a kuutu osu fesi fu mi ede. Den o fonmi u a ini den Dyu keliki fu den. Da den o tyai u go a fesi fu kownu anga tiiman fu kondee. Da u mu teke den okasi ya fu taigi ala sama fu saide u e biibi a mi. ¹⁰ Bika ala sama mu yee a Bun Nyunsu fu Masaa Gadu fosi a goontapu kaba. ¹¹ Ma te den kisi u fu tyai go a kuutu, u á mu booko u ede san u o taki. U á mu taki fu useefi. A Jeje fu Masaa Gadu di de a ini u, o gi u, a u ati, san fu taki a yuu de.

¹² “Da sama o de di o seli den baala gi sama fu kii. Dda o seli pikin gi sama fu kii. Pikin ná o lesipeki den mma anga den dda moo. Da den o seli den dda anga den mma gi sama fu kii tu. ¹³ Da soseefi ala sama o abi ogii ati fu u, fu di u de fu mi ede. Ma sama di o tei fu oli doo, te anga dede seefi, sa fende a libi fu tego a Masaa Gadu.

¹⁴ “Na a ten di de a u fesi e kon, da sama o si a takuu kiiman. A o de na a apaiti peesi fu Masaa Gadu a ini a Mama Keliki a Jelusalem. Da den sama di de a Judeja mu lon go a den mongo go kibii.” A sama di e leisi a sani ya, mu leisi en bunbun fu fusutan san ai leisi. ¹⁵ “Den sama di o de a doose á mu go a ini den osu fu go teke sani. Den mu lon. ¹⁶ Den sama di o de a goon e wooko á mu daai fu go a osu fu go teke koosi. Den mu lon. ¹⁷ Da a ten ya o takuu

seefi gi den uman di de anga bee, ofu den uman di de anga pikin na ana. ¹⁸ U mu begi Masaa Gadu fu a takuu ten ya á pasa na a koo pisiten fu a yali. ¹⁹ Bika wan sitaafu de fu kon a goontapu. Da senten di goontapu sete, te enke tide, noiti so wan sitaafu be kon ete. Da soseefi noiti sowan sitaafu sa kon moo tu. ²⁰ Ma Masaa Gadu satu den dei ya. Bika efu ná so, ná wan sama be o fika anga libi a goontapu. Ala fiya be o dede. Ma a satu den dei ya fu den sama di e biibi ne en ede.

²¹ “Da te wan sama o kon a u taki: ‘Masaa Jesesi Kelestesi de ya.’ Ofu, ‘A de so.’ Kweti Kweti! U á biibi den, ye! ²² Sama o koli u taki, den na Kelestesi. Taawan o koli u taki, den na apaiti takiman fu Masaa Gadu. Da den o go e du gaan foondoo sani tu fu puubei fu ali den sama di e biibi a Masaa Gadu puu ne en, efu den be man. ²³ Mi e taki gi u a fesi. U luku bun anga useefi, fu san di de a fesi fu kon. U á meke sama koli u kisi.”

²⁴ Da, ne Masaa Jesesi taki go doo taki: “Da na a yuu de, te a gaan sitaafu anga pina pasa, ‘da a san fesi o dunguu.

Da a mun ná o kiin peesi moo tu.

²⁵ Da hii goontapu, a tapu a den woluku o seke.

Da den sitali di de a tapu o komoto a den peesi kai.’

²⁶ “Da bakadati, da ala sama o si a Manpikin di saka kon toon libisama ya, a tapu a den woluku ini. A o kon anga gaan dyendee anga ala makiti. ²⁷ Da a o sende den Basiya fu Masaa Gadu Kondee*f10*, fu kon piki ala den sama di be e biibi en na ala se fu goontapu, kon na awan.”

²⁸ Ne Masaa Jesesi taigi den go doo taki: “U denki wan figasii bon. Te u si taki, ai piiti boomiki, da u sabi kaba taki, a o meke nyanyan dyonson. ²⁹ Da leti enke fa u sa luku wan figasii bon fu si taki a o meke nyanyan dyonson, na so u sa luku den sani di mi taigi u de fu si taki a kaba fu

goontapu de koosube.” ³⁰ Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Fu tuutuu mi e taigi u, den paansu sama ya ná o dede fosi den sani di mi e taigi u ya pasa. ³¹ Den sani fu tapu a den woluku anga ala sani a goontapu a doti ya o pasa wan dei. Ma mi wowtu di mi taki, ná o kaba ná wan ten.”

U mu de kaba kaba fu miti

Masaa Jesesi

Mt 24:36-44

³² “Ma ná wan sama sabi a yuu di mi o daai kon baka a goontapu. Soseefi, ná wan sama sabi a dei tu. Den Basiya fu Masaa Gadu Kondee á sabi. Da a Pikin seefi á sabi. Ma na a Tata wawan sabi on ten. ³³ Ma u mu luku bun anga useefi. U mu teke den sani di mi taigi u ya, oli bunbun a ede. U á sabi a yuu di a sani ya o pasa.

³⁴ “A sani ya de enke wan sama di go a taa kondee. Da di ai gwe, ne a fika den wookoman fi en a baka fu luku en osu gi en. Da iniiwan fu den wookoman abi en wooko di a mu du. Ne a taigi a wakitiman taki: ‘Oli a waki bun. Da e luku on ten mi o kon baka. Bika yu á sabi on dei mi o kon kaba.’

³⁵ “Na soseefi a mu de anga u tu. U mu e luku on ten mi o kon. Bika u á sabi on ten mi o kon. U á sabi efu na sapatén, efu na gaan mindii neti, efu na kaka efu na san opo mamanten, te san pii. ³⁶ U á mu de a siibi, bika, kande te fu u denki, da haa! Mi doo. Da mi kon miti u siibi siibi, sondee fu u kaba. ³⁷ San mi taki gi u ya, de fu ala sama. U tan na ain! U tan luku on ten mi o kon baka.”

14

Wan uman du gaan bun gi

Masaa Jesesi

Mt 26:1-13; Lk 22:1-6; Jn 12:1-8

¹ Da a yuu di Masaa Jesesi be e taki anga den bakaman fi en de, da a be fika tu dei fosi a Pasika Fesa fu den Dyusama

be doo. Da a pisiten ya, den e nyan paata beele di meke sondee sowda. ² Da den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti taki: “Wi mu suku wan fasi fu kii a man Jesesi puu a pasi. Ma wi á mu kisi en na a fesa ya. Bika, da den sama o opo taampu meke opuulu anga wi.”

³ Da Masaa Jesesi be de a wan foto den e kai Betaniya a ini a osu fu wan man den be e kai, Simon a Gwasiman. Da di den sidon fu nyan, ne wan uman kon a ini a osu. Da a tyai wan moi pikin bataa anga wan gaan dii switi sumee fatu fu onmen tenti dunsu kolu a ini. Ne a waka langa langa te a Masaa Jesesi. Ne a opo a bataa, ne a kandi a dii switi sumee fatu kunkunkun towe a Masaa Jesesi ede.

⁴ Da fa a uman kandi a switi sumee fatu a Masaa Jesesi ede so, da a á be bun gi wantu fu den taa sama di be sidon a tafaa e nyan. Ne den bali a uman taki: “Saide meke yu towe a dii switi fatu ya poli so du? ⁵ I be sa seli a fatu fu tyaipi moni, da i be paati a moni gi den pootiman.”

⁶ Ma Masaa Jesesi yee den, ne a bali den taki: “U fika en meke a du san ai du. Saide meke u e bali en du? San di a uman ya du na wan bun sani a du gi mi ya. ⁷ Bika pootiman o de alaten fu solugu. Da efu u wani gi den moni, da alaten u sa gi den. Ma mi na fu wan pisiten mi de ya anga u. Da efu wan sama wani du wan bun gi mi, da na now a mu du en gi mi. A uman ya du ala san a be sa du gi mi. ⁸ Da a sani di a uman du ya, ná wan soso sani. A fatu di a iti a mi ede tapu ya, na seeka a seeka a sikin fu mi kaba. Bika dyonson den o kii mi. ⁹ Da fu tuutuu mi e taigi u taki, goontapu ná o feegete a sani di a uman du gi mi ya. Bika na ala se fu goontapu, pe den o taki a Bun Nyunsu, den sa taki fu a sani di a uman ya du gi mi.”

*Judasi Iskaliyotu o yeepi den
kisi Jesesi*

Mt 26:14-16; Lk 22:3-6

¹⁰ Da Judasi Iskaliyotu, wan fu den twalufu bakaman fi en komoto peb, ne a waka tilo tilo, te a den hei apaiti begiman. Ne a taigi den taki: “Efu u wani, mi sa yeepi u fu kisi a man Jesesi.”

¹¹ Ne di Judasi taigi den so, den piisii seefi. Ne den taigi Judasi taki: “Judasi, efi i yeepi wi enke fa i taki wi o pai yu.” Da di den taigi en so, ne a daai go baka a Masaa Jesesi. Da fanafu a ten de, ne ai lulu on ten a sa fende pasi fu seli Masaa Jesesi gi den hei apaiti begiman.

*Masaa Jesesi sende tu bakaman
go seeka a Pasika nyanyan*

Mt 26:17-25; Lk 22:7-14,21-23; Jn 13:21-30

¹² Ma namo, da a fosi dei fu a Pasika Fesa doo. Da den e kii wan pikin sikapu na a fosi dei di den be o nyan a beelee sondee sowda. Da di a dei doo, ne den bakaman fu Masaa Jesesi akisi en taki: “Masaa, pe i wani meke u nyan a Pasika ya? Efi i taigi wi, da u sa go seeka ala sani.”

¹³ Ne Masaa Jesesi kai tu fu den bakaman fi en, ne a sende den taki: “U go a Jelusalem. Da te u o go, da u o si wan man anga wan bungu wataa a pasi. ¹⁴ Da u mu waka ne en baka te na a osu pe ai go. Da te u doo, da u mu taigi a man di abi a osu taki: ‘Masaa Jesesi sende u fu akisi en on pisi fu a osu u sa nyan a Pasika Fesa tide neti.’ ¹⁵ Da a o tyai u go a sodoo go soi wan gaan kambaa. Da ala sani di u abi fanowdu fu seeka sani de a ini a kambaa de kaba. Da u seeka sani de fu u nyan a Pasika.” ¹⁶ Ne den tu man go enke fa Masaa Jesesi sende den. Di den doo Jelusalem, ne ala sani waka enke fa a be taigi den. Ne den seeka sani fu den nyan a Pasika.

¹⁷⁻¹⁸ Da di sapatén, ne Masaa Jesesi anga den taa bakaman fi en kon na a osu. Ne den sidon fu nyan. Da di den sidon e nyan, te wan pisi, ne Masaa Jesesi taigi den taki: “Fu tuutuu, wan fu u di sidon e nyan anga mi ya, o seli mi

gi den ogii ati sama den kii.” ¹⁹ Da di Masaa Jesesi taigi den so, a sani be toobi den ati tuutuu. Den ati booko.

Ne wan fu wan den e akisi taki: “Sama sa de ya di o seli Masaa, no? Masaa a sa de taki, na mi?”

²⁰ Ne Masaa Jesesi piki taki: “Eeye, wan fu u twalufu di e dipi beele anga mi a ini awan baafun ya, o seli mi. ²¹ We, a de so taki, den apaiti takiman fu Masaa Gadu be sikiifi fu a Manpikin di saka kon toon libisama ya. Da ala den sani de fiya mu pasa enke fa den be taki. Ma, heelu fu a sama di o seli a Manpikin di saka kon toon libisama ya! A moo betee, a á be meke kon a ondoo goontapu wan dei.”

*Masaa Jesesi leli den bakaman
fi en wan sani fu du*

Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1 Kol 11:23-25

²² Ne Masaa Jesesi teke wan beele, ne a gi Masaa Gadu daa, ne a booko en pisipisi. Ne a gi den bakaman fi en taki: “U luku ya! Disi na mi sikin. U teke, da u nyan.”

²³ Ne a teke wan kan win, ne a gi Masaa Gadu daa, ne a gi den bakaman fi en taki: “U luku ya! U diingi.” Ne den diingi. ²⁴ Ne a taigi den taki: “A win ya na mi buulu di sa lon gi somen sama fu meke den anga Masaa Gadu kon bun baka. Disi na wan nyun kuudei di Masaa Gadu o meke anga libisama. Bika na a buulu fu mi o pai fu ala den takuudu anga ogii. ²⁵ Da fu tuutuu, mi ná o diingi win na a sowtu fasi ya moo, fu te enke mi de a ini a Nyun Tii fu Masaa Gadu, fu diingi en wan nyun fasi.” ²⁶ Ne den singi wan singi gi Masaa Gadu gaandi. Ne den opo komoto de e gwe na a mongo, di den e kai Oleifi Mongo.

*Masaa Jesesi taigi den bakaman
fi en san o pasa anga en*

Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38

²⁷ Ne di Masaa Jesesi anga den bakaman fi en de a pasi e gwe, ne a taigi den taki: “U ala fiya o lon kibii fika. Da a o pasa leti enke fa Masaa Gadu Buku taki. Bika a sikiifi taki: ‘Te mi o kii a soluguman fu den sikapu,

da ala den sikapu o lon panya panya gwe na ala se.’ ”

²⁸ Ne a taigi den go doo taki: “Ma te mi o opo baka komoto a dede, da mi o go a u fesi fu miti anga u a Galileya.”

²⁹ Ne Peitilisi piki en taki: “Masaa, awansi ala sama o lon kibii fika yu wawan, mi noiti o fika yu.”

³⁰ Ne Masaa Jesesi piki en taki: “Peitilisi, fu tuutuu, mi e taigi yu! A neti ya seefi, fosi wan kakafoo bali tu toon, yu o lei dii toon taki yu á sabi mi.”

³¹ Ne Peitilisi akisi en taki: “Masaa! Mi o taki mi á sabi yu? Noiti! A moo betee mi anga yu dede! Ma noiti mi o lei taki mi á sabi yu.” Da soseefi den taa bakaman fi en piki tu. Da di Masaa Jesesi taigi den so kaba, ne den gwe.

Masaa Jesesi begi na Getsemanei Dyali

Mt 26:36-46; Lk 22:39-46

³² Da den go a wan peesi den e kai Getsemanei Dyali.

³³ Ne Masaa Jesesi taigi den bakaman fi en taki: “U kon sidon ya. Mi o waka go pikinso moo faawe fu begi.” Da a tyai Peitilisi anga Jakowbesi anga Johanisi go anga en.

³⁴ Ne Masaa Jesesi bigin fuka te a taigi den dii bakaman fi en taki: “Ai hebi gi mi! Mi o dede! U tan ya, da u oli begi.”

³⁵ Ne a waka go pikinso moo faawe, ne a losi enseefi towe a doti holow. ³⁶ Ne a begi taki: “Kee, Masaa Gadu, mi Tata*^{f11}*! Ná wan sani de di yu á poi du. Ala sani fiya i sa du. Da mi begi yu, puu a kan di i lai gi mi ya fu diingi, efu a kan. Ma mi Tata, a ná san mi wani mu pasa, ma meke sani waka enke fa yu wani.”

³⁷ Da, di Masaa Jesesi begi so, ne a go a den dii bakaman fi en baka. Ne a si den siibi siibi. Ne a weki den. Ne a akisi Peitilisi taki: “Simon! Yu e siibi? Yu á poi meke taanga

sikin, fu de anga ain wankodo yuu langa anga mi seefi, no?
³⁸ U tan na ain oli waki! Da u begi taanga, fu didibii á wini u. Bika mi sabi taki, u ati wani, ma sikin ná abi kaakiti sai.” ³⁹ Ne Masaa Jesesi waka gwe baka, ne a begi a seefi begi enke fa a be begi kaba.

⁴⁰ Ne a daai go a den bakaman fi en baka. Ne a si taki den kai a siibi baka, bika den ain be hebi. Da den á be sabi san fu piki Masaa Jesesi moo tu. ⁴¹ Ne a go baka go begi di fu dii toon. Da di a daai kon baka, ne a si taki den man fi en e siibi baka. Ne a akisi den taki: “U e siibi baka? We, a sai!” ⁴² U opo meke u gwe. Luku de! A yuu doo di a sama di seli a Manpikin di saka kon toon libisama ya, gi den ogii ati sama, doo kaba.”

*Den ogii ati sama kisi Masaa Jesesi
 fu go kii*

Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12

⁴³ Da fa i si Masaa Jesesi kaba taki so, ne Judasi, wan fu den twalufu bakaman fu Masaa Jesesi doo anga onmen tenti man. Da den be tyai fetihow anga kodya fu kon kisi Masaa Jesesi. Da na den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti anga den gaansama fu kondee be sende den man ya kon anga Judasi fu kon kisi Masaa Jesesi. ⁴⁴ Da Judasi be meke mofu anga den sama de kaba taki: “A sama di mi o bosu, da ne en na Jesesi. Da u mu kisi en oli kankan fu a á komoto gwe.” Da na so den anga Judasi be meke mofu.

⁴⁵ Ne di den man doo, ne Judasi waka langa langa go a Masaa Jesesi. Ne a taki: “Mesiti, u de?” Ne a baasa en gwulu, ne a bosu en ne en sikin mofu. ⁴⁶ Da den man sabi kaba taki na a man de na Jesesi. Ne den kisi en gwaa oli kinkin fu tyai gwe. ⁴⁷ Ma namo, wan fu den bakaman fu Masaa Jesesi ali en fetihow salla, ne a koti wan fu den wookoman fu a moo hei apaiti begiman yesi puu felen, towe a doti pow.

⁴⁸ Ne Masaa Jesesi akisi den sama di kon anga Judasi taki: “Fu saide u tyai fetihow anga kodya fu kon kisi enke mi na wan takuu ati sama di e suku fu booko kondee?

⁴⁹ Saide meke u á be kisi mi, di mi be de ibii dei a ini a Mama Keliki e leli sama fu Masaa Gadu? Ma na fu di a mu waka enke fa Masaa Gadu Buku be taki a fesi, na dati meke u e du so.”

⁵⁰ Da di den kisi Masaa Jesesi so kaba, ne ala den bakaman fi en lon kibii fika en wawan. Ne den man tyai Masaa Jesesi gwe. ⁵¹ Da di den e tyai Masaa Jesesi gwe, da wan kiyoo be e waka a den baka e luku pe den be e tyai Masaa Jesesi go. A boi ya be wei wan koosi enke pangi ne en neki lasi. Ne den ogii man di kisi Masaa Jesesi e tyai gwe lon kon kisi a kiyoo ya tu gwulu. ⁵² Ma namo, a feti te ala a koosi komoto ne en sikin, ne a lon gwe piipii sondee koosi ne en sikin.

*Den tyai Masaa Jesesi go
a kuutu fesi*

Mt 26:57-68; Lk 22:54,55,63-71; Jn 18:13,14,19-24

⁵³ Da den man tyai Masaa Jesesi go na a moo hei apaiti begiman. Da den hei apaiti begiman anga den gaansama fu kondee be ali kon miti de. Soseefi den leliman fu Dyuweiti tu. ⁵⁴ Namu, da Peitilisi be e waka te a baka e fiingi ain e luku pe den o tyai Masaa Jesesi go. Da a waka anga den fu te a ini a dyali fu a moo hei apaiti begiman. Ne a go sidon e waan faya makandii anga den man di be e oli waki.

⁵⁵ Da den hei apaiti begiman anga ala a Dyulanti fu kuutu sani, oli wan kuutu a ini a osu. Da na a kuutu di den be oli ya, den be o suku sama di be sa taki a seefi sani fu sowtu fowtu den sabi fu Masaa Jesesi, fu a á soi enke na fu soso den kii en. Ma den á fende den sama di be poi fu taki a seefi fowtu sani fu Masaa Jesesi di den sabi. ⁵⁶ Da

na somen sama di be e taki lei lei sani fu Masaa Jesesi. Ma den sani di den be e taki be e kengi anga den seefi.

⁵⁷ Ne wantu fu den opo, ne den taki somen lei fu Masaa Jesesi. Den taki: ⁵⁸ “We, u yee a taki na libisama meke a Mama Keliki osu fu den Dyu. Da a sa booko en, da a meke en baka a ini dii dei, sondee fu libisama ana. Disi a ná sama taigi wi. Na useefi yee anga u yesi.” ⁵⁹ Ma ala den sani di den taki ya seefi be e kengi anga den seefi.

⁶⁰ Da a moo hei apaiti begiman, di be sidon a mindii fu a kuutu opo taampu, ne a akisi Masaa Jesesi taki: “Saide meke i ná piki a tapu fu den sani di den sama e taki fi i ya? Den sani ya na tuu, efu na lei den e lei gi yu?” ⁶¹ Ma Masaa Jesesi á piki en ná wan mofu. A de fi en pii. Ne a moo hei apaiti begiman akisi en baka taki: “Na yu na a Kelestesi, a Manpikin fu a Seigi Wan?”

⁶² Ne Masaa Jesesi piki en taki: “A de letiso enke fa iseefi taki de. Da wan dei e kon di u o si a Manpikin di kon saka toon libisama ya sidon sidon a leti ana se fu Masaa Gadu, di abi ala taki. Da soseefi u sa si mi e kon a tapu a den woluku tu.”

⁶³ Ne di Masaa Jesesi piki so, ne a moo hei apaiti begiman ati boon te, a ali en koosi piiti ne en sikin dalla. ⁶⁴ Ne a taki: “U ná abi ná wan sama fanowdu moo fu taigi u sowtu ogii a man ya du. U yee fa ai meke sipowtu anga Gadu? San wi o du anga en?” Ne ala den man piki taki: “A mu dede!”

⁶⁵ Da wantu fu den begin towe wataa mofu a ini Masaa Jesesi fesi. Ne den tei wan koosi tapu en ain. Da den e naki en, ne en fesi kwaa. Da te den naki en, da den e meke sipowtu anga en taki: “Taigi u, osi! Apaiti takiman fu Masaa Gadu, sama naki yu?” Da den wakitiman fu kownu, di be e oli waki a kownu paleisi seefi, begin naki Masaa Jesesi tu.

*A sani di Masaa Jesesi be
bali Peitilisi*

Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18,25-27

⁶⁶ Da Peitilisi de a ini a dyali fu a osu ete a yuu di den e naki Masaa Jesesi so. Ma namo, da wan fu den uman di e wooko a ini a osu fu a moo hei apaiti begiman si Peitilisi.

⁶⁷ Ne a uman ya luku en bun a pe a sidon e waan faya, ne a akisi en taki: “Hei! Yu ná wan fu den man fu Jesesi, no? A man fu Nasaleti Kondee?”

⁶⁸ Ne Peitilisi seke ede taki: “Nono! Ná mi! Mi á sabi a sama di i e taki de.” Ne a opo fu waka go na a dyali mofu. Ne wanten wanten wan kakafoo bali, kokoliyekee.

⁶⁹ Da a uman ya si di Peitilisi e waka e gwe. Ne a waka ne en baka. Ne a taigi den sama di taampu na a dyali mofu taki: “A man ya, na wan man fu a man Jesesi!”

⁷⁰ Ne Peitilisi bali taki: “A ná tuu! Yu e lei gi mi.”

Ne ala den sama di be taampu de bali taki: “Eeye! Yu na wan fu den bakaman fu a man Jesesi! Yu na wan Galileya sama.”

⁷¹ Ne Peitilisi e sitee te ai sweli, taki a á sabi Masaa Jesesi.

⁷² Fa i si a kaba fu sitee, ne a kakafoo bali baka, kokoliyekee, di fu tu toon. Ne a kisi enseefi wanten san Masaa Jesesi be taigi en. Masaa Jesesi be taigi en taki, fosi wan kaka foo bali tu toon yu o lei dii toon taki, yu á sabi mi. Ne a poti ana a mindii ede bali wan gaan adyumadye.

15

*Den tyai Masaa Jesesi go fu
Gaaman Pilatesi kuutu en*

Mt 27:1,2,11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38

¹ Namó, da fuuku mamanten, ne den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti anga den gaansama fu kondee oli wan gaan kuutu baka. Da na a kuutu ya den be o luku san fu den du anga Masaa Jesesi. Ne den fiti mofu

taki den o sende Masaa Jesesi go a Gaaman Pilatesi.*f12*
Na so den bui en ana, ne den tyai en gwe a Gaaman Pilatesi.

² Ne Gaaman Pilatesi akisi Masaa Jesesi taki: “Yu na a kownu fu den Dyu?”

Ne Masaa Jesesi piki taki: “Na letiso a de, enke fa i si i taki de.”

³ Den hei apaiti begiman bigin taki ala sowtu ogii anga lei fu Masaa Jesesi. ⁴ Ne Gaaman Pilatesi akisi Masaa Jesesi taki: “I ná taki ná wan sani, no? Yee de, fa den sama e taki somen ogii fi yu.” ⁵ Ma Masaa Jesesi de pii. A á piki ná wan sani. Da Gaaman Pilatesi be foondoo di Masaa Jesesi á piki.

Gaaman Pilatesi taki Masaa Jesesi

mu dede

Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16

⁶ Da Gaaman Pilatesi be gwentu fu puu wan sama a dunguu osu ala Pasika Fesa. Da ala yali a be e akisi den foluku, sama den wani a puu a dunguu osu. Da na sama di den be wani a be puu a dunguu osu, na a sama de a be e puu. ⁷ Ma namo, da wan ogii kiiman den be e kai Balabasi, be de a dunguu osu a ten de. A man ya anga wantu taa man be kii sama di den be opo feti anga a Loma lanti. ⁸ Da wanlo sama di be komoto na a kuutu kon a Masaa Jesesi baka e bali gi Gaaman Pilatesi taki: “Gaaman Pilatesi, u wani i puu wan man a sitaafu osu gi wi enke fa i gwentu du ala Pasika.”

⁹ Ne Gaaman Pilatesi akisi den taki: “Sama u wani mi puu a dunguu osu gi u a yali ya? U wani meke mi losi a kownu fu den Dyu gi u?” ¹⁰ Bika Gaaman Pilatesi be sabi taki na fu dyalusu ede meke den hei apaiti begiman anga den leliman fu Dyuweiti be wani kii Masaa Jesesi. ¹¹ Ne den hei apaiti begiman, di be de a den sama mindii e sutu faya a ondoo gi den sama fu den meke Gaaman Pilatesi losi Balabasi. Na so den sama bali: “Gaaman Pilatesi, na

Balabasi i mu puu a sitaafu gi wi! Na Balabasi u wani meke i puu a sitaafu gi wi!”

¹² Ne Gaaman Pilatesi akisi den taki: “Da san mi mu du anga a sama di den e kai Kownu fu den Dyu?”

¹³ Ne den bali taki: “Sipikii en a koloisi puu de!”

¹⁴ Ne Gaaman Pilatesi akisi den baka taki: “Saide mi mu sipikii en kii? Sowtu ogii a du?”

Ne den bigin bali moo taanga taki: “Sipikii en a koloisi! Sipikii en! Sipikii en! Sipikii en puu de.”

¹⁵ Da Gaaman Pilatesi á be wani opuulu anga den sama. Na dati meke a losi Balabasi. Ne a meke den suudati fi en wipi Masaa Jesesi wan mesaandi wipi. Ne di a meke den wipi en so kaba, ne a gi den suudati fi en Masaa Jesesi fu den tyai go sipikii kii.

*Den suudati e poti Masaa
Jesesi wisiwasi*

Mt 27:27-31; Jn 19:2,3

¹⁶ Ne den suudati tyai Masaa Jesesi go a wan peesi a ini a dyali fu Gaaman Pilatesi, ne den kai ala den suudati kon makandii. ¹⁷ Ne den puu en koosi, ne den wei wan gaan langa, baaw lebi koosi enke di kownu e wei gi en. Ne den teke wan takuu sowtu maka enke agwago, ne den lolo en enke a ati di kownu e wei. Ne den wei en gi en fu pee enke na wan kownu ati a wei. ¹⁸ Ne den bigin meke sipowtu anga en e soso en taki: “Odiyoo lesipeki Kownu fu Dyu!” ¹⁹ Ne den naki en anga wan tiki ne en ede gwoo. Soseefi den towe wataa mofu ne en. Ne den saka kini a doti e meke sipowtu e soso en enke na lesipeki anga gaandi den e gi en so. ²⁰ Da di den kaba meke sipowtu anga en soso en so kaba, ne den puu a koosi di den be wei gi en, ne den wei enseefi koosi gi en baka. Ne den tyai en puu a ini a kondee go na a peesi pe den be o sipikii en na a koloisi.

Den sipikii Masaa Jesesi na a koloisi
Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27

²¹ Da di den de a pasi e tyai Masaa Jesesi fu go sipikii kii, ne den miti a dda fu Aleksandi anga Lufosi di den be e kai Simon fu Sileni Kondee a pasi. Ne den dwengi en fu tyai a koloisi fu Masaa Jesesi gi en. ²² Na so den tyai Masaa Jesesi go na a peesi di den e kai Golgata. Golgata wani taki, Edebon Peesi. ²³ Ne den gi en win anga mile oli a ini. Ma a á wani diingi en. ²⁴ Na so den sipikii Masaa Jesesi na a koloisi. Ne den iti lowte paati a koosi fi en gi den seefi.

²⁵ Dati be sa de wanten fu neigin yuu mamanten so di den sipikii Masaa Jesesi poti na a koloisi. ²⁶ Da den be sipikii wan pisi paanga poti a Masaa Jesesi ede tapu taki:

A KOWNU FU DEN DYU

²⁷ Da boiti Masaa Jesesi, da den be koloisi tu taa man makandii anga en de. Wan de ne en leti ana se, a taawan de ne en kukutu ana se. Masaa Jesesi be de a mindii. We, den tu taa man de na sama di be de gaan fufuu kiiman.

²⁸ Da a sani ya waka leti enke fa Masaa Gadu wowtu sikiifi taki: “A be de a pe den ogii ati sama de enke en na wan ogii ati sama tu.” ²⁹ Da den sama di be e waka pasa be e seke ede, da den be e bali gi en taki: “O! Luku de. A ná a sama di be o booko a Mama Keliki, da a be meke en baka a ini dii dei, no?” ³⁰ Da puu iseefi na a koloisi pe i de ape meke u si no, di i taanga so!”

³¹ Da den bigiman fu Dyu keliki anga den leliman fu Dyuweiti be e meke sipowtu anga en e poti en wisiwasi taki: “A be e yeepi taa sama. Ma now a á poi yeepi enseefi.” Ne den e meke sipowtu anga en taki: ³² “O, Kelestesi! Kownu fu Islayeli Kondee! Puu iseefi na a koloisi meke u si, no? Da u sa biibi taki yu na a kownu fu den Dyu tuu.” Da soseefi den taa man di den be sipikii na a koloisi de, be e sipowtu anga en tu.

*Masaa Jesesi boo koti**Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30*

³³ Da di twalufu yuu kisi, ne a hii kondee dunguu pii enke na neti. Da a dunguu ya be oli go miti dii yuu bakadina. ³⁴ Da na a dii yuu de, ne Masaa Jesesi bali taanga taki: “*Eloi, Eloi, lama sabaktani?*” Dati wani taki: “Mi Gadu, mi Gadu, saide i fika mi wawan so?”

³⁵ Da di wanlo sama di be taampu de, yee a bali “*Eloi, Eloi,*” ne den bali taki: “U aliki anda! Ai kai Eliya fu kon yeepi en.” ³⁶ Ne wan man lon go teke wan siponsu, ne a dipi en go a ini wan asin di be de ape, ne a poti a wan tiki ede, ne a langa go a Masaa Jesesi mofu fu a diingi. Ne a man taigi den sama taki: “U tan pii! Meke u luku efu Eliya o kon yeepi en tuu.” ³⁷ Ne Masaa Jesesi bali wan taanga bali, ne en boo koti.

³⁸⁻³⁹ Da di a edeman fu den suudati si fa Masaa Jesesi boo koti, ne a taki: “Aai! Eeye! A sama ya na a Manpikin fu Masaa Gadu tuu.” Da a seefi yuu di Masaa Jesesi boo koti, ne a gaan deki gaiden di be e tapu a kambaa, piiti dalla fu tapu, te a doti a tu pisi.

⁴⁰ Da wantu uman be taampu a faawe e luku. Da Maliya fu Makidala anga Salome anga Maliya, a mma fu Yowsesi anga Jakowbesi be de a ini tu. ⁴¹ Da den uman ya anga tyaipi taa uman be kon anga en, di a be e kon a Jelusalem. Da na den uman ya be e solugu Masaa Jesesi anga den bakaman fi en a somen fasi.

*Fa den beli Masaa Jesesi**Mt 27:57-61; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42*

⁴² We, pikinso moo, da a kina dei di den Dyu be e seeka gi, be o kai. Da den Dyusama á be o poi du ná wan sani moo, fu a dei de. ⁴³ Namo, na a yuu de, ne wan fu den hei man di de wan Dyulanti fu kuutu sani, den be e kai Jowsef fu Alimateya Kondee, kon na a peesi pe den be

sipikii Masaa Jesesi. A be de wan sama di e fuuwakiti a Nyun Tii fu Masaa Gadu. Ne Jowsef teke deki ati, ne a go a Gaaman Pilatesi, ne a akisi en taki: “Gaaman Pilatesi, mi kon begi i wan sani, baa. I sa gi mi pasi fu mi puu a dede sikin fu Masaa Jesesi na a koloisi, go beli?”

⁴⁴ Ne Gaaman Pilatesi akisi en taki: “Jesesi dede kaba? Mi á wani biibi!” Ne a sende kai a edeman fu suudati di be e oli waki na a koloisi fu Masaa Jesesi. Ne a man kon. Ne Gaaman Pilatesi akisi en taki: “A man Jesesi, di den sipikii a mamanten ya, a dede kaba?”

⁴⁵ Ne a suudati piki taki: “Iya, Gaaman, a dede kaba.”

Ne Pilatesi taigi Jowsef taki: “Jowsef! I sa teke a dede sikin fu Jesesi go beli enke fa i akisi.” ⁴⁶ Ne Jowsef go, ne a bai sibikoosi te a kaba. Ne a puu a dede sikin fu Masaa Jesesi na a koloisi. Ne a lolo en a ini a sibikoosi. Ne a tyai a dede sikin fu Masaa Jesesi go poti a ini wan siton olo di den be diki poti de fu beli sama. Da di a poti a dede sikin go a ini a olo kaba, ne den lolo wan gaanbigi siton tapu a olo mofu. ⁴⁷ Da Maliya Makidala anga Maliya, a mma fu Yowsesi be go anga Jowsef go luku pe a be o poti a dede sikin fu Masaa Jesesi. Da na so a dede anga a beli fu Masaa Jesesi be waka.

16

*Masaa Jesesi opo baka
komoto a dede*

Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10

¹ Da di a kina dei fu den Dyu pasa, ne Maliya fu Makidala anga Salome anga Maliya a mma fu Jakowbesi, bai switi sumee sani fu go lobi na a dede sikin fu Masaa Jesesi. ² Ne, sonde mamanten fuuku fa i si san opo, ne den dii uman e go na a siton geebi olo. ³ Da, di den de a pasi e go, ne

den pakisei taki: “Fa wi o du puu a gaanbigi siton na a olo mofu?”

⁴ Ma, di den doo na a olo, ne den si taki a gaanbigi siton lolo komoto na a olo mofu kaba. ⁵ Ne den go a ini a siton geebi olo. Ne haa, den si wan yonkuman. A wei weti koosi fann sidon a den leti ana se. Ne den foondoo, te den poti ana a mofu.

⁶ Ne a yonkuman taigi den taki: “U á feele! A ná Jesesi fu Nasaleti, di den sipikii kii a koloisi u e suku, no? A opo komoto a dede kon a libi baka! A á de ya! U luku de pe a be didon! ⁷ U go, da u taigi den bakaman fi en anga Peitilisi taki: ‘Ai go a den fesi a Galileya. Da a sa miti den anda enke fa a be taigi den.’ ” ⁸ Ne den komoto a ini a siton geebi olo, ne den lon gwe anga gaan feele na ati anga ala beifi sikin. Den á taigi ná wan sama wan sani, bika feele be moo den.

Masaa Jesesi miti anga den bakaman fi en

Mt 28:1-10,16-20; Lk 24:13-53; Jn 20:11-23; Ap 1:6-8

⁹ We, sonde mamanten fuuku di Masaa Jesesi opo baka komoto a dede, da na Maliya fu Makidala na a fosi sama di si en. Di Masaa Jesesi be e waka e deesi sama a be puu seibin takuu jeje na a uman ya tapu. ¹⁰ Ne a go, ne a taigi den bakaman di be de anga gaan buduufu na ati e tyali e kee e kusumi. ¹¹ Da den á biibi en, di a taigi den taki a si Masaa Jesesi, bika a weki baka komoto a dede kon a libi.

¹² Moo lati, ne Masaa Jesesi soi enseefi gi tu bakaman fi en di den be de a ini a kondee e waka go a den osu. Bika a á be soi enseefi gi den enke fa a be gwentii. ¹³ Ne den tu bakaman daai go baka a Jelusalem go taigi den taawan. Ma den taawan á be wani biibi den tu.

¹⁴ Da wan leisi, di ala den elufu bakaman sidon e nyan makandii, ne Masaa Jesesi kon a den mindii haa. Ne a bali

den fu a fasi fa den ná biibi, anga fu di den á be e biibi den sama di taigi den taki den si en.

*Masaa Jesesi gi den bakaman fi en
wan gaan wooko*

¹⁵ Ne Masaa Jesesi taigi den taki: “U go na ala peesi a goontapu, da u taigi ala sama a Bun Nyunsu fu mi. ¹⁶ Da sama di o biibi teke dopu, sa fende a libi fu tego. Ma sama di ná o biibi, o fende a tego sitaafu.” ¹⁷ Ne a taigi den go doo taki: “Den gaan foondoo sani ya, o pasa a mindii fu den sama di e biibi mi tuutuu. Den sa teke mi nen yaki takuu jeje puu a sama tapu. Den o taki taa tongo taki. ¹⁸ Efu den oli takuu sineki anga ana, sani ná o du den. Efu den diingi takuu sani seefi, sani ná o du den. Den o poti ana a sikiman tapu, da den sikiman sa kon bun baka.”

*Masaa Gadu teke Masaa Jesesi tyai
go a tapu*

Lk 24:50-53; Ap 1:9-11

¹⁹ Da, baka di Masaa Jesesi taki anga den bakaman fi en so, ne Masaa Gadu teke en tyai go a tapu, a Masaa Gadu Kondee. Na anda Masaa Gadu gi en a moo hei peesi ne en leti ana se. ²⁰ Ne den bakaman fi en opo go paati a Bun Nyunsu na ala se. Da Masaa Gadu taampu gi den seefi seefi. Bika den du somen foondoo foondoo sani di e soi taki a Bun Nyunsu di den e tyai, na Masaa Gadu a komoto tuu!

Beibel: okanisi tongo

New Testament in Eastern Maroon Creole (NS:djk:Eastern Maroon Creole)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Eastern Maroon Creole

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Eastern Maroon Creole

djk

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Eastern Maroon Creole

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 May 2022 from source files dated 26 May 2022

23094d39-a89d-5e7b-9566-980a4fc35574